

1933

№ 24, დეკემბრის 31. გაგონების წელი მიათვ. გაგონებულმა „კოჭუნისტი“ უანი 40-ს

დროება

აქად. ნიკო მარტი

აგზ. ლიტვინოვი ახიზიკაჟი

ამს. ლიტერატურა და პერიოდიკა-საერთა საგზაო
ჭრა პალატის თავმჯდომარე გიორგი კუპჩა
ამს. ლიტერატურის საპატენტებლო და გამართულ
სადიდებო მოტივთა კალენდარი-სტრუ-
ქტურა-ში

პირველი საგნოთა ღირებულება აშშ-
რუბლებში

A black and white photograph showing a large crowd of people, likely workers or soldiers, gathered in front of a multi-story building. They are holding a large flag with a hammer and sickle symbol, a common emblem of the Soviet Union or Communist movements. The scene is crowded, and the flag is the central focus.

ამხ. ლიტერატურის ამერიკელმა ჩასტლის წი-
ნა დღეებში მის საპატენტოქველად ნიუ-
იორკის პოეტულ "სტუ-მოიტიტ" ზე ამართეს
საჭოთა დროშა. ეს პრეელი საბჭოთა
დროშა, რომელიც ამირთა ამერთაში სა-
ზოადო საზოგ.

சுருதி: நெருங்குதல்.

ორკაციეული მასიური სამხა-
ტრები პოლიტკუბი ფუნქციონირებს

დროშა

რედაქტირის ნახვა შეიძლება ყოველ დღე
12-3 საათამდე მისამართი: წულუკიძის ქ. 8.

№ 24

ტფილისი, 31 დეკემბერი

გაზ. „კომუნისტის“ განაშა

1933

საქართველოს კომუნისტური
მაცხოვრებლის

საბოლოო ორ წელიწადზე მეტია დრომ გან-
დლო საქართველოს კომპარტიის მესამე
კონგრესის შემდეგ. ამ ხნის განმავლობაში მო-
ხდა უდიდესი ცვლილებები მიწის სახალ-
ხო მეურნეობაში, ეს განვილიყო პერიოდული
საბოლოო საქართველოს მშენებელი და მშე-
ნებელი მრეწველობის მუშაობის გამოყენე-
ვით, სოციალისტური მიმართულებების
განვითარებით, მშრომელი მასების მატე-
რიალური და კულტურული დონის შემდ-
გომი გაუმჯობესებით და სოციალისტური
წინსვლების უკველი ფრონტებზე, საწარ-
მო დავალებათა ბოლოშეწყობით განა-
დებოდა.

განვლილი ორი წლის განმავლობაში სა-
ქართველოს პარტული ორგანიზაციების
მუშაობის საფუძვლად ედო საკავშირო
კომპარტიის (ბ) ც.პ.-ის 1931 წლის XI ოკ-
ტომბრის გადამწყვეტილება ა.კ. და კერ-
ძოდ საქართველოს პარტიზანული მუშაობის
შესახებ, ამ დირექტივების გან-
ხორციელებისათვის ბრძოლაში საქარვე-
ლოს პარტული ორგანიზაციებმა მიაღწიეს
უდიდეს გამარჯვებებს.

თუ გადავხედოთ თვალს ამ ორი წლის
მანძილზე მოპოვებულ გამარჯვებებს მრე-
წველობის ხარისხი, დავინახავთ, რომ მე-
ჩაქრომოდან დღემდე განვლილი პერიოდი
ყოი საქართველოს მიწილი რიგე ახალი
მრეწველობური გვიანების მომქმედ სა-
წარმოთა რიგებში ჩადგომის წლები: ამუ-
შაველი რიონის—ეს საქართველოს და
მიწილი ამიერკავკასიის სამხედრო ინტერპო-
ლირების დარგში; ამუშაველი ფრეზინგ-
ჩაბების უდიდესი ქარხანა ზებინდურში,
ჩირქის ქვეყნი მრეწველობის განვითა-
რების თვალსაზრისით აქვს უდიდესი მნი-
შვნელობა; ამუშაველი ტფილისში რკინის
ქარხნების რიგების დიდი ქარხანა, ამუშაველი
საჩხველი შავრის ქარხანა (ავარის) საქარ-
ველობაში, ჩირქის ქვეყნი ვახუშტის გამო-
შენა 250.000 ფუთზე მეტი შავირი, ამუ-
შაველი ლაქაბინების ფაბრიკა ბათუმში,
ჩირქის ქვეყნი ვახუშტის ვალდების უდიდესი
გარნიზონი, ვახუშტი კოვალევი ამხსი, შავი
საქარველი ჩაბურა და შერქის: ტფილ-
ხლის ნახშირის წარმოება, უდიდესი თო-
მერხალი ქვეყნი ალუმინის გვიანტი ქე-
რქანი, მუშენი უდიდესი დიდი ფაბრიკა ქე-
რქანი ავტოსაქარხნო ქარხანა ტფილისში,
ფრეზინგების ფაბრიკა ტფილისში, ჩირის
ფაბრიკების მოწყობილობათა ქარხანა ბა-
თუმში და მრავალი სხვა.

ტაბელები უდიდესი მუშაობა ქვეყნის ბუ-
ღავსაო სოციალისტური გამოყენების დარგში.
კავშირები ტექნიკური გზებით ფაბრიკა მო-
მართების საფუძვლად გამოიშუშებოდა წარმო-
ება განვითარებაში ჩაიყვანა მუშენი მრე-
წველობის, ისე სარწმუნო კომპიტირების ნა-
ხე; ტარდება უდიდესი მუშაობა საიკო-

ნისგო და ავტორტანსპორტის გასაგანმა-
ლებლად.

ორდება მუშათა კლასის შემოქმედები-
თი საწარმოო ინტერესებში და აქტივობა;
ორდება სოცურებისა და დამცირეობა-
ბა; ორდება ორთოფური მოძრაობა და
უწოდებლობა თვალსაზრისი ხდება მსხვი-
ლი სოციალისტური საწარმოების ათვისე-
ბისაკენ მოძრაობა.

აშ. ლ. ბერიძე

რაც შეეხება სოცურ მეურნეობას, აქ
ჩვენ საქმე გვაქვს უდიდეს ძეგლებთან. თვალ
ხარისხი ვაიხარა და სამწაქრო - სატარტო-
რი სადგურების ორგანიზაციული რი-
ლი, სამუშაო მეურნეობების ზედრიობა
წინა. მხოლოდ მუშათა კლასის საუკრე-
ლი ბელადი აშ. ტალირის მოწოდების
ყველა კომუნურების ბოლოშეწყობი
კომუნურებისგან და ყველა კომუნურ-
ნის შექმნელობა გალაქცივს შესახებ
უდიდესი აღტყინებით გამოიშუშოდა კომ-
უნურება და ღირს საშუალო გლობი
მასები, საცნაობა დაავადება სოციალი-
ურნი სოცურის, რომ რელიეფურად გე-
ცი თვალში უდიდესი საწარმოო ინტე-
რესებში, საკომუნურნი შრომითი დანერ-
რება, დისკალბინა, პასუხისმგებლობა სა-
წარმოებრივ საკუთრების დაცვისათვის
და წესებრი, რომელიც საკომუნურნი
მშენებლობის პირველი წლებში სხვითი იყო.

განვლილი ორი წლის დამატებითიუდიდესი
თვლები სოცურის მეურნეობაში მის აზრს,
რომ მოხდა დიდი გარდატეხა კომუნურნი
მასების შეგებაში, შეიცვალა მათი
დამოკიდებულება საკომუნურნი შრომა-
ბაში, ვაიხარა ზეალბედული დღის მიე-

დი და გააღვირდა იმუშის საკომუნურ-
ნი წარმოების ამაღლება - განვითარე-
ბათვის.

დღის საქართველოს კომუნურებისგან
გამოიშუშების აღარ წარმოადგენენ შედეგ-
ბული ცხოვრების გზაზე დამდვარი კომ-
მუნურნი, უკანასკნელი შედეგობა
კონიების თანახმად, გახულ წელთან შე-
დარებით კომუნურებისგან შრომა-დღე-
რების ანაზღაურება ვაიხარა 70 პროცენ-
ტზე მეტით. მარცვლობის რაიონებში
ჩვენ გვაქვს 200-დან 300 ფუთამდე მარ-
ცვლობის მიღება ერთი ოჯახის მიერ.

დიდი გაუმჯობესება შეტანილი ტენი-
ური კულტურების ფართობის და მოსე-
ლიონობის გადიდების საქმეში. თუ განვი-
ხილავთ ბარისბორც მანქანებებს ჩირის
დარგში, დავინახავთ ახლი სურათი: ჩირის
პლანტაციების მოსავლიანობა ერთ ჰექტარ-
ზე 1931 წლის 500 კილოგრამის ნაცე-
ლა 1933 წლისათვის ვაიხარა 808 კი-
ლოგრამამდე. ჩირის შრა პროდუქტების წი-
ლი შეგება პირველ ხუთწლიან პერიოდში ვა-
ლიან შედარებით ვაიხარა ექვსჯერ. ახე-
ვე დიდი წარმატებები მოპოვებული თამა
ბაქოს, შავრის ჭარბის და სხვა ძვირფას
ტენიური კულტურების ხარისხი.

უკანასკნელ წლებში საქ. კ.პ. (ბ) ცენ-
ტრალურმა კომიტეტმა ჩვენი ქვეყნის სოც-
ტროპიკული ზონის პარტულში ორგანი-
ზაციები, ბოლოშეწყობა მოცოდეს ბილი
ცენტრალური კულტურების განვითარებას.
სოციალიზმი მომავალში დასავლეთ-საქარ-
ველოს შავი ზღვის სანაპირობა ჩარბამ
ერთად მოგვინილი იქნება ცენტრალური
ხეხლის ბაღებში, კლდების ქაობების
ამოშრომის შემდეგ ეს მხარე გადამკვეთა
საქართველო კომუნურნი და უფორმად.

ყოველივე ამასთან ერთად, სისტემათუ-
რად ფარმოვდება კულტურული მშენე-
ლობა სოციალიზმი, საკულტურაო საფუძე-
ბული სწავლების შემოღება, თეატრების,
კლდების, კინოების, რაიონის და პარტის
ზრდა. ყოველივე ეს კულტურული რკი-
ლეუების განვითარება და მშრომლობა
კულტურული დონის სისტემატორი აწე-
ვის ფაქტორებია.

ეს მოქმედება იმის შედეგია, რომ საქარ-
ველოს კომპარტიის ც.კ.პ. აშ. ლ. ბე-
რის ბოლოშეწყობაში უზრუნველყო
იმ შედეგების და გამოვლენების ბოლო-
მდე გამოიწვიონ, რომელიც დაშვებულ
ყოი მეტი ხელმძღვანელობის დროს, გან-
საკუთრებით აღსანიშნავი გლობილისათვის
სწორი პოლიტიკური ხელმძღვანელობის გა-
წევა, რაიც უზრუნველყოი სოციალისტ-
ური სტეტიკის მოპოვების განმტკიცე-
ბისათვის.

საქართველოს

მწველობის განვითარების, სოფლის სოციალისტური გა-დაქმნის და კულტურული აღმშენებლობის უფლები საშუალებები ტარდება აღმშენებლის ნაციონალური პოლიტიკის მტკიცედ დაცვის პირობებში. ევლკარსონული თვითშეზღუდვა და ადგილობრივი ნაციონალიზმის კავადგენიკი გამოხატულების ძირითადი ადგილები მშენებელში მიმდინარეობდა ბრძოლა ნაციონალიზმის წინააღმდეგ.

ლურ უმცირესობათა უფლებების და რაიონების სამშენებლო კულტურული ადგილებისა. აქვს ამ მიმწველებით ხდება საქართველოს კომუნისტური პარტია თავის მე-9 კრებაში.

საქართველოს პარტიულ ორგანიზაციებში ახ. სტალინის მითითებითა და დღევანდელ კიდევ უფრო მეტი ენერგიით მტკიცებით.

დღევანდელი თემატური მასალა და დღევანდლობის აქტუალური საქონებზე გადასვლა, უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში შოი დიდ მწველობაში შემოქმედებითი მუშაობის აწარმოება; მისი უკანასკნელი ლექსები „შემოქმედება“, „რომანოკი“, „კიბორჩა“ და სხვა თანადროლობის სიამ აქვს მოხდის დადასტურება; შოი ნელა, მაგრამ გულწრფელად მოდობა და თანადროლობისა, შოი ბავშვობისთვის გასაგები ენით წერდა, ამ შორეუ საზღვრში მისი დღეს „კიბორჩა“, სადაც ავტორი ჩვეული სტილით და სიხადებით ავტორის ბავშვებს ზნეობის მალაობებს: „მოუხდრობის კიბორჩა“ ადგადადო, სიგრძეებით: პერველი—მეორე—ტოლონი.

შ. მღვიმელის არ უყვარს მთხედ და რთული წინადადება, მისი ენა ჩვეულებრივი სახატობაა.

გარდაიცვალა შოი მღვიმელი

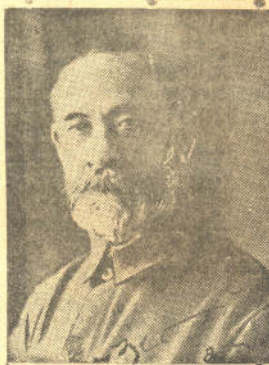
კ ა რ ლ მ ე ლ ა ძ ე

მ. მღვიმელის სახელი 6 საათზე შოი მღვიმელის ცხადარი ჩაბარა დიდუბის პანთეონში. შოი მღვიმელი ქართველი ინტელიგენციის ამ ჯგუფის ევთენიდა, რომელიც სამშაობა სოციალისტური დამყარების პირველ დღეებდანვე ურბნულ დადასტურებას მოუტანდა დიქტატორის პლატონოზზე და ენერგიულ მუშაობას აწარმოებდა საბავშო ლიტერატურის საზოგადოებაში, მისი სახით საბავშო ლიტერატურის ისტორია რიგებს გამოავლდა საუთუნესო საბავშო მწერალი.

მეტად შრავადუროვნა შოი მღვიმელის მიერ განვლილი შემოქმედებითი გზა, რომ საწერეთა ახარზე შეიკრდა კიდევ 90-იან წლებში გამოვიდა და 1938 წლის 24 დეკემბრამდე სელადან კალამი არ გაუგია. იგი საბავშვო და საბავშვო ლექსებს წერდა, ამ შორეუ შოი მღვიმელი ქართულ ლიტერატურაში დარჩება, როგორც საბავშვო ლიტერატურის მამამთავარი, მან შეძლო თავისი ლიტერატურული ნაწარმოებებით ბავშვებს ბუნებაში ჩაქვამა. მისი ლექსები უდიდესი სიყვარულითაა გათხარა; სწორედ ამით აიხსნება მისი პოპულარობა ბავშვთა მხრიდან. შოი მღვიმელის შემოქმედებაში უყო ისეთი პერიოდი, რომელიც ჰუმანიტარული განწყობილებებით და რელიგიური მხოფრმედებლობით ხასიათდებოდა.

ამ პერიოდისათვის აღსანიშნავია „ჩვეთარალობა“ შ. მღვიმელის თ-მტკიც. შ. მღვიმელი თავის ლექსებში ქადაგობდა კლასიკურ ზავს, ქრისტიანობასა და რელიგიურ დანართებს, მისი ლექსები ბავშვთა შორეულობის ოდეს ნერგავდა, იგი გვყვარდა უფროა კლასიკა ბრძოლის გამოხატება. მას უნდოდა ცხოვრების გარდაშენი უბრალოდ, უბრალოდ. მისი ლექსები უნდა უნდა ცხოვრების წინააღმდეგობა და ცხოვრება სამოვს შეეცება, უკველი.

ცხოვრება შოი მღვიმელის მიერ დიდ სიყვარულითა და მოწოდებითაა აღწერილი. ცხოვრება მის შემოქმედებაში კავადლობის სიბრძნეობის გრძნობას იწვევს კეთილგონობაში.

შოი მღვიმელი ნაკონ გავადგაშლითან ერთად მუშაობდა და ნაციონალიზმის რიგებს წერდა და მოხარდ თოხაში. მისი ლექსები ქალზე დიდი ადგილი უჭირავს ნაციონალიზმის საკითხს. გიგანტურ ქართული ტრადიციის და სიმშობლი — ასეთი იყო შოის დღევანდელი მაგრამ შოი მოდიოდა არ წერდნა თავის ჭეღვანე ნაწარმოებებს.

სამშობო ბედისუფლების დამყარება და დი გარდატეხა მოხდა შოის შემოქმედებაში. მან შეძლო ნაწარმოებზე უკვე.

იგივე ჭეღვი თემატური მასალა და დღევანდლობის აქტუალური საქონებზე გადასვლა, უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში შოი დიდ მწველობაში შემოქმედებითი მუშაობის აწარმოება; მისი უკანასკნელი ლექსები „შემოქმედება“, „რომანოკი“, „კიბორჩა“ და სხვა თანადროლობის სიამ აქვს მოხდის დადასტურება; შოი ნელა, მაგრამ გულწრფელად მოდობა და თანადროლობისა, შოი ბავშვობისთვის გასაგები ენით წერდა, ამ შორეუ საზღვრში მისი დღეს „კიბორჩა“, სადაც ავტორი ჩვეული სტილით და სიხადებით ავტორის ბავშვებს ზნეობის მალაობებს: „მოუხდრობის კიბორჩა“ ადგადადო, სიგრძეებით: პერველი—მეორე—ტოლონი.

შ. მღვიმელის არ უყვარს მთხედ და რთული წინადადება, მისი ენა ჩვეულებრივი სახატობაა.

იგი მუშაობდა:

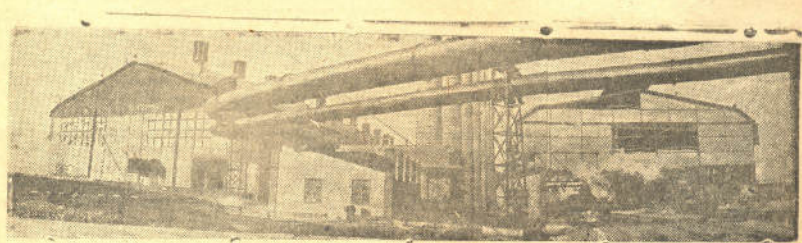
„მოუხდრობის კიბორჩა“ ადგადადო, სიგრძეებით: პერველი—მეორე—ტოლონი. შ. მღვიმელის არ უყვარს მთხედ და რთული წინადადება, მისი ენა ჩვეულებრივი სახატობაა.

იგივე ჭეღვი თემატური მასალა და დღევანდლობის აქტუალური საქონებზე გადასვლა, უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში შოი დიდ მწველობაში შემოქმედებითი მუშაობის აწარმოება; მისი უკანასკნელი ლექსები „შემოქმედება“, „რომანოკი“, „კიბორჩა“ და სხვა თანადროლობის სიამ აქვს მოხდის დადასტურება; შოი ნელა, მაგრამ გულწრფელად მოდობა და თანადროლობისა, შოი ბავშვობისთვის გასაგები ენით წერდა, ამ შორეუ საზღვრში მისი დღეს „კიბორჩა“, სადაც ავტორი ჩვეული სტილით და სიხადებით ავტორის ბავშვებს ზნეობის მალაობებს: „მოუხდრობის კიბორჩა“ ადგადადო, სიგრძეებით: პერველი—მეორე—ტოლონი.

*) მღვიმელის ბიოგრაფია და მისი შემოქმედების ცოცხალი მიმოხილვა მოთხოვნილი იქნება ჩვენი ჟურნალის მომავალი ნომერი.

რედაქცია.

შრომის კულტურის საამქრო

ახალი მარტოვის საბავშო მატყლის ქარხანაში, ეს ქარხანა აშენებულია ტექნიკის უკანასკნელი სიტყვის მერყეობით. ამერიკული ტიპის 150 ტონიანი შარტენები აქვს ბოლსა სავალითი აპარატებით, რომლებიც სახელად დიდდეს ავთოლი გახლან. ითქმება ქარხანაში მთელი ბავშვის შოქანობიერებულია, სამშობის წინ თიდ ანუ ბავი, და დიდებულია მთელი სიბრძნე; მატყლის ქარხანის ახალი-მარტოვის საამქრო.

ფოტო: მარკაგას.

აკად. ნიკო მარსის ცხოვრება და მოღვაწეობა

მის. ნიქოზანი

ეს სადაც მოხდებოდა მისი პირადი რაიონი პირველივე ეტაპზე მისი ინტერესის წილს და ლაშა ამოხედებულიყო დღემდე, არის ქალაქი ურჯი. რომელიც აღიზნებდა „ფრენს“ სახელითა ცნობილი, „ფრენს“ რაიონი, რომელიც მოსაზრებით მოგვრჩილს შეაღებარებდა. ბავარების ტარის ნაწილები: შეწვევა ავადია და ლეჩხუბი ინტერესის თვე წაიჭიდა. მთებში — აი, რაჯალი, რომელიც „შორისი ხალხი“მეცხელა „ფრენს“ სტრუქტურული კლერტებში, მერდისა წყობილებისა და სახელწოდების ცხოვრება ავადია.

სწორედ, აქ მდებარეობს ტყეში/ 1864 წლის 28 დეკემბერს სტრასი დღეს ახალ-ბარბა გერუელ ჰელს, მოხუც მოტრანდელ-ელ მებაღისაგან შეიქმნა ვაგი, პატარა ჩვილი, შედგურება და თვალზე ცქიადა ნიკო,

აქრონომის რაიონი სიზარულში მოკცა. მოტრანდილიან წამოსვლით იკავა მარბი, რომელსაც ეცხოვრა საფრანგეთში, ისინი იქ, და რაჯალში, ქუთაისში აღიჭრებნა გრანობა: მისი შრომა სიზარულში წაყარეს, აღიწერა: ერთს მხრივ დასაღული საკითხველში, მის მიერ დარღუდილი პირველი ჩანს ბუნჯი საუკეთესოდ ჩაირბინა ზოლოდოვ მიწივ ახალგაზრდა გერუელი ქალა მდებარეა მთავრებდა გარდაცა და მერცხა-ღულით ბეჯი წესდა.

პატარა მარბი მალე იბრუნებდა აიღვა ფრენი და გზოში, სიზარულში და წყურ, რაჯალის დღეს თავს ეგულებოდა საყვარელ ბიჭუნას და ეცუდის უბრალოდ, რომ მისი მთელი წავი არ არის, არამედ ბოროტი, წაღს ს-ფრენი თმინა და მხოლოდ მისგან დაშავდა: „ცლქია, მთელი დღე მისდროში დაბრის და მზემ დაწმინჯა“ — ამბობდა გერუელი ქალი, მეღამე ჩიტის ზღუდების მსებრ და მოსუდნარ მოსწერების მამარბი.

ქუთაისი და რაიონის წინააღ დღედენი თხუჯკეთის გაშლილმა ადგაღმა და გზოა ზღუდუქო იკავა მარბი გერუელი ფრენი-ლის სამშობლოშია გადსახლდა და თავისი მოღვაწეობა ქუთაისშია აყენებდა ადგამს ჩანს ბუნჯის გავრცელებას: კითხულობდა უმანგე სახუნებშია ეცუდელი ლიტერატურის და აღიზნებდა ურცხრობაში-ში მქედებუ კოდნის ცოლი იქნა უცხო განიზნება, რადგან თავის სახლშია აქოსი ეცუდებოდა და მეხოხვად გერულებს შორის ცხოვრობდა. ბავარმა მთავრმა განიღული ბის მქონე დღდის ერთი რამ აქუნებდა, სახელდების რის, რომ მქონაში საერთო ენა არ ქონდა: იკავს. მდებარეობდა ფრენი და მხოლოდ ინგლისურ და ფრანგული, ქალაქი მხოლოდ ქართული, ცოლ-მარბი და მდებარეობდა რუსულ-ქართულ, ერთი ურბოი ცხოვრობენ, რაჯალ თავისებულ დაღს სხეშია მომავლის ღვიფის ღვიფიჭის.

პატარა ნიკო მთელი ბრბოთი გერუელ ბავშვებთან იყო: ბუნჯიანობა, ქუთაისი, მდებარე, მარბიანობა და ჯიხუბე შეწვევადი დარბობა, რომელიც მის ტრალი არ მკავდა. ნიკო აკავშირებს მარბი ბავშვებთან თანში არ აყვარდებოდა, ის წმად სა-ღუბლობა შეეძინებოდა, მერცხიანობიან მოსამართლეობიან და ისინიდა ქართულ ზღაპრებს, რომლებიც შეგვრჩავდა აკავს ერთ ლაშაქშია მინიჭილობა და გამო-ღვიფრება იყენებს. ზღაპრებს გვევლინა 6,7 წლის წამ, გულდამათი ისინიდა თან-მარბი ბავშვების თავგანთავადის, რომლებიც „არაღიწმენ“ დამკრთობდა მარბის კარზე მტკიცებოდა. სანატორიკოსი მშობ-ლების წესებშია, იკავს თუკელ სადგომს გიძიბობდა: „შეწინა არაფერი სანებრო არ

გამოცოა“. დღეა კ. პირბით, შეიღს თავზე ხელს ურბობა და წყნარად ამბობდა: „ჩემი ბიჭუკა გაიზარდა, ქუთაის მოიკდეს და სა-საზღებლო კაცი გახდებოდა“. მართლაც, მარბის შორს მჭერმჭერეულობის სძლია ცო-ლის წინაგანხიზნობა.

ნიკომ პირველად ქართული წერა-კითხ-ვა ისწავლა. „მე სამშობლო რნად ქართუ-ლი ენა მიმანია, ფრენი კი გერუელი კო-ლოა“. ამბობს თავისი ნაციონალიზმის შე-სახებ პალარა აკადემიკოსი. ამას მოსდეს ფრანგული რნის სწავლა მამასთან და საბა-ნის სკოლა, სადაც ცდუქებისათვის „სუბა-დილოდ დატრდებულ“ ბავშვი ჰდღის მო-ლოდინში იდგა...

რვა წლის ბავშვი დაქარბა მამა. 1874 წელს მამის მიზანბრეს მადღიანი ავრონომი იკავა მარბი. იბლობა პირველ დღეებში. დან გაქმნებოდა დარწყო. სიღარიბე და სიწმინდე ენერგობოდა დედა-მარბის დღდის გულში ვერ გადსაწყვიტა შეიღის ურწავ-ლელად დატრეობა და კლასიკური გინაზი-ში ნიკოს მოთხოვნა მოხატება. ახალგა-ზრდა მარბმა გინაზიშია გამოჩინება თავი-რი ლინეკურის ნიჭი, მალე, მისი ბესობა-დენ, როგორც საუკეთესო მოწადე ლხი-ნისტი, ბერძნული, ფრანგული, იტალი-რის, გერმანული და ინგლისურის მეოფ-ნის, რადგან მე მქონდა კარგი მოწადის სახელი, გადავიდებოდა კლასიდან კლასში, თუნდა უფრო ზნირად ეცხოვრებოდა წიგ-ნის, ვიდრე ვიწახდებოდა გავიყვარებულს... იკონებს აკადემიკოს ახალგაზრდობას.

უბედურ კაცს ქვა აღმართში მოწვევით, ნათქვამი ძვილთავიან... „შეღის პასპირ-ის“ კლდებთან ფრეს მოიტრეს და ეტი-მის კონსილდების მოითხოვს ფიქრს მარბის დღდამ ქრტილობა“ პროტრეტი განუც-ხადა მსუკეიანობას და ათი შეიღი და-სახიზრება გადარჩინა. ავადმყოფობა გა-ზრდილდა, გადდა ნახევარი წლის შევიდა ნიკომა, ამ დროს სიწმილი მტელებრბო

იოტრებოდა. მარბმა გადსაწყვიტა სწავ-ლაზე თავის მინებება და ტრადიციულიად შესდგა, ბავარმა დღდის მტეკი ნიმათ აქაც თავისი გაიბანა. ნაიათილოდობა ნიკო კლავ სწავლას ბურწებშია, „მე მტეკად-ნობიდა მობის ურწებზე, ქართულ კიხში, მარბისაგან არ ქონდა არც, გერუელ და ბრც იატბი, სიკეთეში, ცუტსის გერალო სინა-თუში, მე მოხატებზე ნარქი ნარდინობა და რაჯალ დავარბნდი გინაზიში, ცოკლე-ბი ძველ რენბის მასწავლებლებს იმით, რომ წინაგანჩ ეცდებოდა მათი განმარტე-ბენს“.

ამ დროს „მე გატყუებული ვიყავი ლი-ტერატურული მოღვაწეობით, ქართულ-რნაზე ეწირილი ლეგების და ვეცდები გა-ზეთს, რის გამო მე შევეჩვიე ქართული სიტყვის ტერმინის, რომელიც შეიღდში გადამავა ჩემი სპეციალობის საგნად. მაგა-ლითად, მე მოვათხვე ქ. ბათუმის სახელ-წოდების განმარტება სხვა საგანითი წერი-ლებს ჩიქსებში, ე.ი. გახდებულად ვანუშ-ეცდები საკითხს ისტორიული ტრპინიჭო-დანი, რომელიც გადამავა ჩემს სპეციალო-ბად უკანადალ წლებში. „მხატვროლად გადმოვეცემ ამ პერიოდს თავის ავტოზო-გრაფიკით დამსახურებული მტეცეობით.

ამავე პერიოდს აკუთვნის, აკაცი წერი-თების მიერ აკუთვნებრე მეორეს მოცულის შესახებ დაწერილ ლეგების საპასუხო, აფ-გილობრივ გაზეთში გამოცემა, სადაც 16-17 წლის მარბი „კოკიკის“ მდებარე „მოქმედების“ დღეებს იძლეოდა.

მომავლის გენიოზუნს რწამდენიერმა თავისი ძიებნაში დამატებრა გინაზიზა: ხან ზნენდამტეცეულობით გატყუება და ლიტე-რატურა: ხან ნიკილიზი და ფილოლოგია: უდიდესი უმასწავლებლის მქონე პატარა ნატრია ძალთა მოწვევებებს გრანობა და კაცობრიულ კოდნის მრავალ დარგთა მარბის ირბილობა.

გინაზიზის დამატებრის შემდეგ ნიკომ საბოლოოდ გადსაწყვიტა აღმსარებლობის რენბის დატრდებზე შესვლა. განზარბა-სისრულენი მოიკეცა. 1884 წელს საბო-ღმწიფო ხარჯით მიმგზავრება მამინდელ პეტრბურგს.

ახლი გარბნა. ახლი წერ და შემიღე-ნობდა. ენერგიული დასავლ ახალგაზრდა დამსკეპებელი სწავლობს მრავალ რენბს, არამულს, სპარსულს, თურქულს, რუსა-ღურის, ბერძნულს, სირიულს, კავკასიის რენბს და სასწიერს, ამინაგებდა და ყოფი-ლი მასწავლებლები ამ ნათესა ცუდით შე-ხედენ „ნუ მარბე შემს ნიმა — თუნ-დებოდად ისინი, — რა წნდა განთავილე ბი-ღან? ქართული რნის მეოფენ? ერთი სი-ყუით სოფლის მასწავლებლის მეტე არა-ფერი იქნებია“.ი. წამის მიერ გადმოცე-მულ დაფილოლოგია, რომლისაშია „კავკა-ლში, ხოლო დღდის ნანატრებება მტეკლე ნენიჭიყვად და ტრეშვიანტრება სძლია თი-მეღობა. მარბი არ გაყვია ფიქრს ნიმა და მტეკლე დასახულ მარბის კლავში ნიღდდა შემოქმედებითი თანდერბნა, მოკრეტი ენოცენობა წამომადღენლების მიერ წარ-მოშობილ ახალგაზრდობა. ადრე აიღვა ფიქრი. გინაზიშია ლიტერატურული პი-კარბი, ტრპინიჭიკა, მუშენობა და მტეკ-რობი გატყუება, ურცხრობებში უფრო ღრმავდება და დახეწილი ზაიათს იღებს.

2. ფოფხაძე

ფასის მთებიდან
გამაგებით ჰყვება რიონი
ველურ ტალღების
ხეობებში იდგა ქუბილი,
როგორც ჩერქეზის
ქედმაღალი ყარაგოზი
ძილს დაღვრილობდა
მძინარე კლდეებს
მედვარ ქუბილით!
რბოდა რიონი
მრცხანე და ფაფაყაყილი,
გულთარეული
შლამნარევი ქვების ხელებით,
მევირ დავლიჯა
ტყულისა თუ რკინის ალფარი
მურსიებით
გატაცებულ ველურ ხელებით.
სტომაქ აფხილი
კლდეებით და სოჭის მორებით;
მოქადა ხარბად
საყვლეი მალა მთებიდან,
ცივი ლოდების
რახიებით და ველურ გორებით
ის ვერ მოტეხა
ზღვის სიმაყვრე დასავლეთიდან.
ფასის მთებიდან
იგი ხმებით სქექდა რიონი
კლდის ღრეფებით
გადმოქაჩნდა ბარში სვანეთი,
როგორც ჩერქეზს
ქედმაღალი ყარაგოზი
იციდა შეჭრა
ქირანბულით საესე ყანებში.
მოშვერილა ვით მაყრიონი;
მთებივით მამე
შემზარევი ქეების რახუნით,
გამოანდებოდა
ცახე თვარა მშის ალიონი
ნეტურა თავზე;
სვანის ქული — წელზე ჩაფხუტო
სივა კალმახი
თოვლადფრეველ ფასის მთებიდან
იაღბუნის რბოდა
გამოზრდილი ლოდქემ ფოქიანდად,
თოთიო ფიქვები
არ მოსადუნე ს-მწვანეთიდან
და ბიელ ღამეში

წყლის პირებზე
ცეცხლი ბრწყინავდა
მოდის მეტეხით
მუღამ ბრძოლით, მეღამ ხმაურით,
გაყვულ ლოდებს
ერთმანეთზე ძალით აჯახებს,
თ-თქოს სვანები,
გამოხუტუნ ტყეში სალაშქროთ
და მეგრე კლდეზე
განრისებთ სქექნე ნაჯახებს.
საუბრობს მთებთან
მწყეხანა, ნახარი როგორ მოსტყა
და თვითონ მწეხსებს
თუ როგორი ცრემლი აღინა,
მაგილი ქვეყანა
მასთან ბრძოლის ნდობამ მოქადაცა,
და ვინც შევბო
ყველა დასცა, მონადირა,
თავი წაპვლიჯა,
ავარ ფოლდის სპილო მოვიდა
თულის ხორთუმი
დასწვდა მიწის მეგრეს,
ბასრი კბილებით
მთა გადმოვლოჯა
და ორთქლმავლებმა
მძაფრად იყვლეს!
დალაშქრებიდან გათრეზამდე,
სისხლის წვეთამდე
სკლიდენ ბალონებს;
რიონის გულში მფოთავს ნაგები
და ამგებებს
რკინის ბალონებს!
ღმეს რიონი დაშნადაჭრული
გრანობს აღსასრული
მოაჯა კარზე,
რკინა - ბატონში ტანგაძვრული
ხელს ევლარ სეგას
ქალბრა თავზე!
აქ არხი უნდა გავთხაროთ დიდი
ქედმაღალ რიონს
მოგტეხოთ თეძო,
დასცხეთ მაგარი! არ გეწეოთ რბოდა;
დასცხეთ მაგარი
მწოროველი მძეო!
მაზუტის ცეცხლით გადაღვრული
მოაქეთ მანქანა
ცეცხლით მდღლარი;

მოიგავს რიონი წილგაღვრული
როს ძველებურად
ვედარ მეზნარებს!
დღითა და ღამით
დღითა და ღამით
რ ტბი არ სწელება
გმ-რულ შრომისა,
თავდადებულ უბრეს დამცვერლი
ებრძვის მდინარეს
მედვარ ბრძოლითა!
ებრძვის მიწის გულს მძლავრი პა-
თოსით

კომაევირულიც
უტეხს ბრ გადა,
ჰაქს, გრიაოებს ცეცხლგატორი
ტყეს მოსდებთან
უბრეს გრიგად!
ჰაქის, გრიაოებს ცეცხლგატორი
რკინის ნიშნებს
რგვი ათასი,
გააქვს გრიალი კლდეზე მომტყრულ
ქვეით გადმოყრილ
კარს და თაბაშირს!
სოლს უბოთავენ მშოთოვარე რიონს
შემოხვეიან რკინის მკლავებით
ძველ გზებს რიონმა
აწ რგვიდა სოლის.
სღანან დარჯად მტყიცე ღამებში
მზად არის უყვე არხის სათავე
გვირაბი გვირაბს
მსდებს როგორიგ!
სამწელიც დავკრით ამოთავებს
ელავს სივები
პილო - გვანტ-ს!
აპა საღვრის ფარავე ჯურღმულში
დაჭრილ ლომივით
ღმეს რიონი!
მძლავრ ტურბინების მედვარ გუ-
ფუნში

სცევა თელთავან
ცეცხლის ფიორი!
არის ნარხარი დაჭრილ ტალღებს
გვირაბებს ხეწეოთ
გარის გრავანობს,
დახარიალებს რკინის ჯაჭვები
ასცა რიონი
მის ძველ კალაპოს!

ქარხანა ფესტაფონი

ლევან ასათიანი

შეხვედრა დამკვეთებთან

ჩვენს შეხვედრას დამკვეთ მუშე
ბთან უფრო გაცნობის და ურთიერ-
თი ინფორმაციის მიზანი უდევს სა-
რჩევად.

ოთხი თანდათანობით ივსება.
მოდიან ქარხნის საუკეთესო დამკ-
რელები, შრომის გმირები, მშენებ-
ლობის ნამდვილი, თავდადებული
და გულწრფელი ენტუზიაისტები.

ესენი უბრალო აღამიანები არ-
ან, სრულიად ჩვეულებრივი მუშები.
ფარგებულად არაფერი არ ამეცა-
ნებს მათ ნამდვილ შინაგან ღირსე-
ბას. არაფერი „გმირული“. არაფე-
რი განსაკუთრებული მათ შესაბე-
ლიანში არ შეაჩერებს თქვენს ყუ-
რადლებს.

მაგრამ საქმარისა ჩაებათ შო-
თან ლაპარაკში, გავცნოთ მათ მუ-
შობას, გადაფურცლოთ მათი ცხო-

ვრების წილი, — თქვენ თანდათ-
ნობით დარწმუნებით, რომ მათ სხ-
ეში საქმე გეცეთ აღამიანთა ახალ
ფორმაციასთან, მუშების ახალ ტი-
პთან, რომლისთვისაც შრომა უკვე
სათუგად და მონათესაო უფელი კ
არა არის, არამედ საგმირო, — საფე-
კაცი და სასახელო საქმე.

აქ არანა ესენი: უფროსი მდნო-
ბელი შალვა ლორია, ბრეგდარი
შალვა აბულაძე, ზენკალი ვლად-

მერ ბაქურაძე, ვოლგელი დურგალი თოვანე კარატოვე და მრავალი ათეული სხვა.

უბრალო და მარტივია მათი ბიოგრაფია, მაგრამ რა შეგრძნებელია ეს უბრალო შტრიხებიც მათი ცხოვრებისა.

ბი მაგალითად შალვა ლორია. სრულიად ახალგაზრდა კაცი. პირ-ტრეცლა, დაბალი, ხელო, მკრეი. წინად მუშაობდა ბათუმში, აზნაუში, შემდეგ ტფილისის ფერო შარგანეის საცდელ ქარხანაში ზესტაფონში 1930 წლიდან მუშაობს. 1931 წელს ის სხვა 15 შემსახურ ერთად გაიგზავნა ჩელიაბინსკში, კვლითკაცის მისაღებად.

ცხლა შალვა ლორია უფროსი მდინოშელია ლუმელები. ბრიგადის ხელმძღვანელი, ქარხნის პარტუჯრედის მდივანი. დამკვერლობისათვის დაჯილდოებულია მრავალჯერ, ბი შალვა აბულაძე: შუა-ტახის, დიდ თიანეთსა და მუდამ კომპერული კმაწილი კაცი. ის ზედა-საბარელოა. ფეროზე მუშაობს. 1930 წლიდან, ე. ა. დლიდან მშენებლობის დაწყებისა. შალვა დამკვერული ბიოგრაფია, თავისი ბრიგადით ის შუა-ტახიდან შორაპნიდან რკინის გზის შტოს გამოყვანაზე, ბრიგადიაში 15 კაცი ჰყავდა. ეს ბრიგადა მთელს მშენებლობაზე ითვლებოდა მოწინავე ბრიგადით. მას სამი გარდამავალი დროში აქვს მიღებული.

შალვა აბულაძე პარტიის კანდიდატი.

ის ცხოვრობს ზედა საქარაში. მუშაობის შემდეგ ყოველდღი დადის სოფელში, სადაც მას პატარა მეურნეობა აქვს.

კომპერული ვალდემერ ბაქურაძე ყველაზე ახალგაზრდა დამკვერულია მუშების შორის. ის 1909 წელს არის დაბადებული. ფეროზე ირი წელითა რაც მუშაობს. ცხლა ის მემკვიდრე ცეხის მეთარელია, დამკვერლობისა და გამომგონებლობისათვის ბაქურაძე რეაქტორ არის დაჯილდოებული.

ჩვენ ესაუბრობთ მუშებთან. ქარხნის მშენებლობა, ყოფის საკითხები, კულტურული ცხოვრების პრობლემები — ბი თემა ჩვენი საზიარისა.

ქარხანა უფრო ადრე უნდა გასულიყო ექსპლოატაციაში. მაგრამ დროზე გაზრდის ხელი შეუშალა მთელმა რეჟმა მსხვერპლმა. ბი იყო საკმაო სამსახურ მასალა, ერთ ზამთარში ფარდულეებს მოუწყობდნენ სამსახურით შეაჩერა ბეტონის სამუშაოები.

ლუმელების მიზნებს, რომელიც 1932 წ. ნოემბერში დაიწყო, ხელა შეუშალა წყლის დამკვერებმა ჩვენი ქარხნისა.

მუშებსაც არ ჰქონდათ ხელის შეწყობა პირობები. შარშან შალვა-რიამ დაგვიბა ხელი. იყო შემთხვევა, რომ ბრიგადიდან მხოლოდ 3 კაცი გასულა სამუშაოდ, დანარჩენი

ქარხნის დირექტორი აბ. ნოე კელანაძე, პროფესორი გრიგორიოვიჩი, შ. სოსლანი; დგანან: მესიანი, ფ.

ნაბოლშვილი, ინტ. ი. ნიკარაძე, ლ. ასათიანი, ინტ. ი. ქურდიანი, ფ. თეთრ, მიქელ პატარაძის.

საქმეს გვიჭირებდა აგრეთვე მუშა-ხელის დეზალობაც. ამას ხელს უწყობდა ბინების ნაკლებობა. უბრალოდ ეხლაც უწევდნენ დგას ჩვენს წინაშე. ქარხნის მშენებლობის ხელმძღვანელებმა უნდა წილიდან გადაეჭრათ ზომები საბინაო მშენებლობის გასაძლიერებლად.

მუშები ლაბარაკებიან თავის მიღწევებზე და ჩადარდებზე. მათ არ აშინებთ დაბრკოლებები. ისინი სძლევენ ყოველფერს, მხოლოდ საპირია ხელის შეწყობა.

მუშები არ მალავენ დეფექტებში თავის მუშაობაში, სივებსაც არ მოუწოდებენ ცუდ მუშაობას.

მაგალითად მათ არ აკმაყოფილებთ ექსპლუატული მომსახურების საქმის დაყენება.

ბი არის კინო, არც თვითმომქმედ წრეები, რომ წარადგენენ გემაროვნ, რადიო, თუ-ცა გამოყვანოლია, მაგრამ მისი ხმა ჯერ არავის გაუგონია.

ბიბლიოთეკამ ვერ შემოიმკობრა გარშემო მდებრივი მკითხველები. ჩვენ არც კი ვიცით, არის თუ არა იქ სინტერესო საკითხები წიგნები.

ვერ ვიცნობთ თანამედროვე ჩვენს მწერლებს. ეს ძალიან ცუდია.

უფრო ნინოშვილის კი აღბად მისი თანამედროვე მუშები კითხულობდნენ და სიკოცხლშივე იცნობდნენ საყვარელ მწერლებს.

ჩვენ კი არ შეგვიძლია ეთქვას, ვინა გვყავს მწერლები, სამკითხველის მოვლეობის შედეგად გავაყენოს და შეგვიყვაროს ისინი...

ხ ა ლ

საოამოს იზრა საათია.

ლაპის წყვილიდს მოუცავს არე-მარე. შარეული ზედადი მთები და ყვირილის გაღმა ქალები სინდელ-

შეზოდგომის ცა ვარსკლავების აკილდებით დახუნძულა ჩვენი აიგანად ღამეს ხაერდოვან ფონზე შეავიოდ მზისანს ქარხნის გაჩირადნებული ფანჯრები.

ქარხანა გუგუნებს.

სანამ ელდენი ჩატრთავთ, ლუმე-ლის გახურებას შესოგომიან.

მთელი ღამე გაგრძელდება მისი გახურება.

ხელა დაიწყებს თუ არა ლუმელა ბელობას, მერე ის აიარ გაჩერდება. მან შეწყვიტა ღნდა აშხა-დის პარდუქცია. დღე-ღამეში მან 32 ტონა მარგანეცი უნდა მოგვეცეს.

წლიური 10.000 ტონაზე მერე. ყველა 18 ლუმელი, რომ ამუშავდება, ქარხნის წარმოება 200.000 ტონას მიაღწევს.

საბჭოთა ქვედნის მერალტრგიაში ახალი პერიოდი იწყება. ზესტაფონი ანთიკისუფლებს საბჭოთა ფოლადის მრეწველობის საიმპორტო ფერო-მარგანეცისაგან.

ამ საქმეზე კი ყოველწლიურად უტყვებთ მიჰქნდა 40—50 მილიონი მანეთი, ამერიიდან ეს ფული ჩვენ დაეკრება.

...მთელი ღამე გუგუნდება ქარხანა...

შეზოდგომის დღე ბი მობო-განი

30 ოქტომბერი. საუცხოო დილა გათენდა ზესტაფონში, თბილი, მზიანი შემოდგომის დილა.

ქარხანას რაღაც სადღესასწაულო გლოფერი გღვა დილაგანზე, თუ-ცა მას გაიყენებოდა ორადგერი ეტყობოდა უჩვეულო: არც დროშები იყო გამოკიდული, არც მუსიკა უკრავდა, სურათები და-ლოზონგები არ ამუშავებდა ფსანადგას და

მეგრამ ქარხანა დიდიდნევე
მანკე განსაკუთრებულ ჰელევირე-
ბას მოეცემა.

ნოე კალანდძე კარგად გათენებუ-
ლიც არ იყო, ბინიდან რომ გამოვი-
და, მან აჩვენებთ ჩაირბინა ქარხნი
საქენ შიშვალე ბაღიკი.

ქარიელ ქუჩაზე რამდენიმეჯერ
გაიხიზარა ქარხნის „ფორმა“.

ქუჩაზე ლაფშებამაც ფაფრების
ფრიალით ჩა-თქაფუნეს სადგურ-
საკენ.

ელვასავით სწრაფმა და მოუხე-
ნარმა ვანო ზემსაძემ, ქარხნის უფ-
როსმა კომენდატმა, უკვე მზრუთე-
ჯერ მოიარბინა საწყობი, სამმარ-
ველო, საავადმყოფო, კომპერატო-
რი, ქარხანა და ეხლა ისევ საწყობი-
საკენ გარბოდა.

ქარხნის ეზოს კარებთან მდგომ-
თოფიანი ყაპაული გაჯავრებულ
იყო. — დიღხებო ეშმაკმა, ბუზ-
ლუნებო ესა—ამდენი უტოხა ხალხი
ჯერ ქარხანაში არ გამოვიდა, დღეს
ჩა ჯადიდა ატყუდით ნეტავი, რას
მოაწყდენ ქარხანას? ამ ჩვენი მუშე-
საკმა ძოგრენათ, საღამოს ჯერ-
ზე მომუშავენებო, რომ ამ დღე-
ადრინ მოაქვლას.

უკვე დილის 10 საათია.
იტყვის სასადილოში სიჭაბოდა
გა-ოშვით.

საერთო მელეკარება ჩვენც გად-
გვიდო, ჩვენი ექპარობთ ქარხნისა-
კან. გვერნო უჩველთ არ გაჯეთ-
დეს პოვლე ფეროშენადნობი.

ნივლიერით სამმართველოში, რომ
აგროთ ქარხანაში გამასვლელო ნე-
ბარბო. უამისოდ არ გაგვიშვებს
მკაცრი ყაიფლი.

სამიოდ წუთის შემდეგ ჩვენ
უკვე ქარხნის ეზოში ვართ და
სქელ ტალახში მიგვყაბუნობთ.

ჯერ ქარხანა არაა დამთავრებუ-
ლი, ქარხნის მოწყობისათვის ათაყა
სკალია, ოდესმე კი—და ეს ოდესმე
ბაღიან ჩქარა ექნება, ამ ეზოში
სურნელოვანი ყვავილანობით მო-
რ-

ფეროშენადნობის ქარხანა, შენადნობის გა- მოცულის ხოი.
ფოტო: მიქელ პატაროძის.

თული გაშენდება, გზებიც ამათ-
რად გაშენდება. ეხლა კი ტალახს
არაინ დამსებს. არც ჩვენ ვაქვეთ
ყურადღებთ.

ჩვენ გვალსყურს უფრო შმაფა-
რ- გუნ- იზრდის, რაც უფრო თა-
ხლოვდებით ქარხანა, უფრო
უფრო მღიერდება, ფარმოვდება.
ამ გუნდში შემავალი ხმები, ბე-
რებს, უფრო მკაფიო, გაოკეფულ
და დამერქციერებულ ხმებს.

შენიდავით ხილნობ ცხვში, იქა-
ურობა დაქვარტულია. დამული სა-
ნახევროდ ამოვლებულია „მო-
ბრით“. ღორას დამკერდ ბრიგადა
გალომებული მუშაობს თაკარა სი-
ქვებში, მიაღვალაბე ლუმელს გარ-
შეობ.

მოვლენ ღამის განმავლობაში
არც მათ, არც ინერვიობს: ნივარა-
ბის, ნადარბის ქალს, ჩიტებს თე-
ლი არ მოუხეხებთ.

პროფესორი გრიგორიოვიჩი, რომ
მელოც ქარხანას კონსულტანტია და
ლუმელს პირველ გაშენებას ბელ-
მძლავნობს, — მეჭარტლით გა-
მურტოლა. არც მას სძენება წუხე-
ლის, დამანკვლობა იტყობა სახე-
ზე, მეგრამ მაინც მარჯვედ არის.

სიშენის ფარმის წარმომადგენ-
ელი გერმან. ინგ. წარამარა გამოიბნის
შენიდანდით გადამტრხრულ ხელსა-
წყურების თაბიდან ღუმელისაკენ.
ჩვე ბრუნდება უკან, თვის დისტრი-
ბუტს აპარტება. ელდენის განმა-
ნაყოლიბელ დავას, ღუმელის მუ-
შაობას მომუშაოვებელ იარაღებს.

ღუმელში კი ელდენი ჩართულია
და 6500 კილოვტისაგან გაგაფე-
ხული, ის საზარდად ღუმლის და
ლიაილბებს.

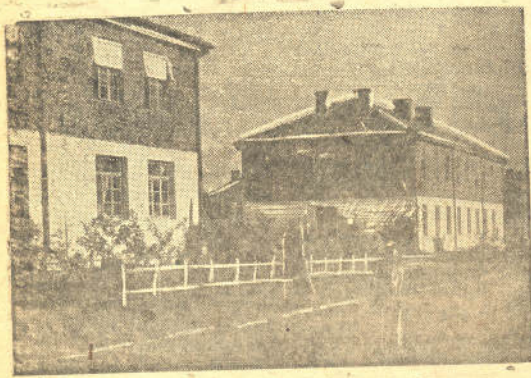
სამი ვებერთელი ნახშირის ბო-
ჩი, — სამი ელექტროლი, ღრმად ჩა-
შვებულა ოუმელის ორმოში. ამ
ბოჩებს 12 მეტრი სიგრძე აქვთ და
მეტრი სიშორი.

ეს ნახშირის სვეტები ზევიდან
არს ნამუშევრელი. ელექტრო-ჯა-
ლაშებერების სარტყმა განაგებს მათი
აწველანევის საქმეს. სპილენძის მი-
ლიტის ზღარით შემოხვევია მათ
გარშემო. ამ მილებით სვეტები
ღებულბოენ 6500 კილოვტ დენს.
მილებში შიგნიდან იცევი წყალია
განეცებული, რომ გაავარდოს სა-
ლენძის გამტარი.

ელდენი შედის ნახშირის სვეტებ
ში. მათ ბოლოებში წარმოშობილ
წინააღმდეგობით ქმნის გოჯოხე-
ლიერ ცეცხლის სიმბრეცელს. ღუ-
შელოს ტემპერატურა 3500 გრა-
დუსს აჭარბებს.

ჩიერელბერივი კრემატორიუმის
სიმბრეცელი 1700 გრადუსს თუ
იქნება.

ამ გაჯავრებულ ღუმელში
უკვე შეაწყლამდ ჩაუყრიათ ეა-
ში. მუშებია თანდათანობით უმატე-
ბენ ულუფას. ამ კაზმის ქვედა ფე-

სეტაფონი. ფეროშენადნობის მუშათა საცხოვრებელი სახლი.
ფოტო: მიქელ პატაროძის.

მა უკვე დაძვარა სითვის წარმოადგენს. რ. უამრავი გაზეთი გროვდება. დროგადასრულებით ეს გაზეთი ამოსუთქავენ კახის სეულ ზედა ფენას. ლუგლავის ფსკერიდან, როგორც უკუღმართა, აგრეთვე, ამოვარდეს თულის მომჭრელი ცუცხლის ქარხანაში, მას ვერ გაუწერავდნენ, ისე როგორც ვერ შეზღუდეს მისი შეზღუდვა და ფეხით დაგამგულებს.

ლუგლავი გუგულუზა და ღრიალუგის მისი გემინა სახარია და შემადგენელი.

გუგულუზა დედამისის ყოველ ქუთხეში—სითვისა და ღრიალ ტყეებში, უხარბახარ ევლესა და უხარბახარ ოყენასა სეურცეებში დამუდგულ ყუღას გროვლებს ერთმანეთს აწყვეტით და აქ მოხეტიალა გამადაცვლრებულ სტიქიონად. გემამ აქ სტიქიონთან ოთხ გვეჯზე საჩქი, საყვარია ხახელულის გაღწევა მარხარების განმანაწლებელ დაფებზე, რომ ელდენი ჩეხისა ათორთვეს და მკაფიის ბეჭედე ლუგლავი ისევ შუა, ყუღის და ღრუბელ ორბოდ გადამტყეს.

აქ ყოველზე ადამიანს ნება სეურცეებზე დამოკიდებული. მისი გროვა დაზიანებს დენის მოძრაობას, ელემენტარული რეგულიაციის. ღრუბელ: მოხალურ მეშობას.

ლუგლავის ფსკერთან გარეთ სამი ხერხილია გაკეთებული. სითხედ ქვეული შენადნობი აქედან უნდა გამოიხსნას. ხერხილიდან ძირს ციხელ გამლე ატურით ნაშენი ღარი მოდის. მას უნდა ჩამოყვას შენადნობი ქვევით, სასპო ეზოში, სადაც სილაში ორ წყებზე ატრული ოთხ-ეუთი ყალიბები. გაუკეთებით. შენადნობი შევა ყალიბებში, გაყვდება, გამაგრდება: ფერო-მარგანეცი მზად იქნება.

სასპო ეზოში უამრავი ხალხი ჰოგრივლა. მოსკოლ ზესტაფონიდან: პოლიკაინი სამა ჯეფარიძე რაკიკიში მუშაობს, პარტიისა და კოკეშორის ხელმძღვანელი ამხანაგები. აქ არიან ქარხნის ინჟინერები. ხელოვნები, მოსკოლან ცოლენით, ბავშვებით, დიდებით, რომ ნახონ ურეველი სანახავი, ის რაც შეადგენდა მათი მუშაობის მიზანს სახელოს მარძილად. ის რაც შეადგენდა მათი ცხოვრების ზოგადი მიზანს აქ ხინს განმავლობაში.

ლუგლავი ცოცხალიყოფი ღრუბის ისეთის ელვარი ჩინებლებს.

დრო გამოშვებით მისი ფსკერიდან გვიხერგიით ოფიქრებს ალმოდებული გზი და მათი გადგარებული პარის სუნთქვას ვერ უძლებს ვერაფერი. მუშები ჯეფარიდინად შეკრულ იდევნის ფიქრებზე სახეზე და დიდხანს, სიციხისგან გაგუდულუ ბიჭით კედელზე არიან პირადნობილი.

ქვემოთ, ხერხილიან უკვე ფუსფუსა გამოდებული. ხერხილების გლეშის დრომ მოაღწია. ფერო-შენადნობი ალბათ უკვე კარგა ხანია მზად არის ღრუბელში.

ხერხილიან თავდაუზოგავლად მუშაობენ ყველაინ: ბრიკეტების ლორია თავის ამსაგებებით, ინჟინერები: ქურღანი, ნიკარაძე, ჩიტაძე, ხალხი ვაფუცილებით ინჟინრები აქ დამაინებს ვაფუცილებულ ზომილას ყველას უზრადლება ხერხილის შვეი შერტილასკენ არის მიპყრობილი. სადაცა ხერხილი უნდა წახანს და...

ფერო-ბრიკეტორებს უკვე მოუმაღლებიათ თავისი საფუძვზე შედგებული აბარტები. მათ უნდათ ფორტიგაზე აღბეჭდონ ლითონის დამალები.

მისკრივლი ეურნალისტი, გახეილი ინჟინერი ნიკარაძისი, კარგისონდენტი, გრუბაში უკვე დგენს სასწრაფო დეპეშის ფერო-შენადნობის პირველი გამოშვების შესახად.

მას ხელში საათი უქრავს და წარამაზა დამკურებელ ზედა. ამავე დროს თვალს არ აშორებს ხერხილის მატარა ქურჭრუბანას, როგორცაქ მუშები გასულებული უქრავილენბენ, რკინის გრძელი კოვრებით.

კარგისონდენტს სწავია უსათუოდ ზუსტად ჩასწორის თავის დეპეშაში წუთი და წამი პირველ ფერო-შენადნობის დამხადებას.

შეცრად ხერხილიან პომუშვე ინჟინერების და მუშების ჯგუფი, ორად გაყოფილი, აქეთ-იქით იფანტება.

— გამოვიდა. გამოვიდა!—ალტაკებით ვაიხანს ვილაქ ზედ ჩემს ყურთან.

ხერხილიან მართლაც ოქროს ნაკლულიებით მოქებს გაეგრავრებული მადანი.

მუშები მობიან გრძელი რკინის ჯოხებით, ასწორებენ და აღრმავენ სილის ვიწრო ღარს, რომ ცუცხლის ნაკლული დასწორებელი ლივ წამოვიდენ მიწის ყალიბებში.

ხერხილიან კი გაუთავებლად იღვრება გაზნარა, მხესავით მოკლელავე ლითონის მათა, მოდის და აესებს ვიწრო ღარს, გადმოიის კალამორტან, გუბდება ყალიბების გასწვრივ, სეულ და სწრაფად შედგებულ ტბოვებით.

ამერი შეცრად შრება და ფეხხდება.

ხალხი უკან იხევს, მდგარი მოჯადოებულიყოფით თვალს ეცვარა აშორებს ხერხილიან მომდინარე ცეცხლოვან წყაროს.

რადე არა ჩვეულებრივად საზეიმო მომშენი.

ლუგლავი კი ზევით განაგრძობს თავის ცოცხალ ღრუბლს.

არაფერი იმის.

ხერხილიან ცეცხლი ისევ მოქებს. ყალიბებში აღორ ბეჭე შენადნობი. ის აქედა ვანზე.

ამ დროს ლორია სახეზე იდავე-მფარებელი მირბის ღრუბლის ხერხილიან და კეტავს მას.

ცეცხლის ნაკალი წყდება.

მოსკოველი კოვრსონდენტი, ჩქის საფეხლებიან ახალგაზრდა

ბრიკეტორი, ალტაკებით მიჩვენებს საათის ციფრბოლას:

3 საათი და 37 წუთია.

მას უკვე მზად აქვს დეპეშა: ზესტაფონის ფერო-შენადნობი ქარხანა. 30 ოქტომბრის გაზეთებში პირველმა ღრუბელმა 3 ს. და 37 წ. მოგვცა პირველი ფერო-მარგანეცი. შენადნობის ღირსება მზალია, ქარხანა გადგარობის ნორმალურ შემთხვევაში.

მუშების სინჯავენ შენადნობს. ის ჯერ კიდევ ცხელია. გული არავინ უთქვან მისაყვლად. მოკლადმეზღის ნატრებს აგლებენ წყალში და სასწრაფოდ აცივენ. შედგე ამტრებზე პატარა კენჭებად, სინჯავენ, ნახელულებს გემოს, ყნოსავენ და აჩვენებენ ერთმანეთს.

ყველას კმაყოფილება აქვს სახეზე ანებებელი.

— ეს არის კაცო?—იციანს დამკურელი მალე აბლუბი და ფერო-შენადნობის ბრქვევლად ნატრეს ხუმრობით ციხირბი აჩვენებს ლორიას, ამისათვის დიდებით წელზეზე ფეხი და მას წელსადა?

— ეს არის ამხანაგო, ეს—ლითონით უბასხებს ლორია.

ის თვალზედ კარგად გელარ ახელს სიციხისგან უბიბი და საწითლობია და ლუგლავი გათარანებელი აქვს.

— მე თუ მკითხე, ძამია, ჩემდა თავად მე ბედნიერი ვარ, რომ სამა წლის შრომამ ტყველად არ ჩამიბარა და ამისთანა კარგი ნაყოფი გამოიღო.

მაგრამ ეხლა ლაპარაკს დრო აღარ არის.

ორი საათის შიმდე შენადნობის ახალი ულუფა იქნება ხერხილიან გამოშვით.

საჭიროა სილის ახალი ყალიბების დამხადება, ღარის გაფართოება, ნაპარტის ამოღება, რომ შენადნობი არ დაიქვს. მუშებმა იწყებენ ყალიბების კეთებას სილაში.

ლუგლავი გაფართოებით გმინავს ზედა საბოთლში. მდინებლები კვლავ ყრიან კაშხს გაეგრავრებულ კოროში. ღრუბლი ისერის ჩინილეს და ლალბადა მდინერენებს.

ორი საათის შიმდე შენადნობის ახალი ულუფა იქნება მდებლად.

ბუნკერილიან კენჭების მოაქვს კორკზე, ქვენახილი, მარგანეცი.

სამსახერე ცეხი ხმაურობს, ოხრაეს, რახახებს.

სკიპის აწვი ადის და ჩაიღის შეუცნებლობა.

ქვევით სასპო ეზოში მუშები აკეთებენ ყალიბებს. ისინი ემზადებიან ახალი პროდუქტის მისაღებად.

ყოველ ორ საათში ისინი მიიღებენ ახალ ფერო-მარგანეცს.

დღისით და ღამით ღრუბლი მოგვეცემს ახალ შენადნობს: ამ-წერილს ის იმუშავებს დასწრეველებს.

ქარხანა უკვე გაქვდა ექსპლუატაციაში.

ზესტაფონის ფერო შენადნობთა ქარხანა ამუშავდა.

ტფილისი, 3 ნოემბერი 1933 წ.

მის მოსვლა იყო მწიფი:
ჩემ წაფს გრძელად ახლდა;
ოთხნი ვიყავით მძინე,
შარტო მოვდებ ახლა,
დაო დახუტულ კაბით,
თვალერყმულიანი დედაც.
მე თქვენ კალთაში მოსვლას
ხელსაყრელი ვხედავ.
მითხარ, რა დროა, დედაც,
რომელი დღე და წელი?
სამი მშა მუადო, ნეტავ,
ყო ვინმე ვნახო მათოდ,
ტრის ვარსკვლავები სურდა
სიცოცხლეს ისე სწავდა:
თვლიდა მანძილებს ზღადა,
წაფილიდან ცაშიც.
ვარ შესძლო მანც დათვლა,
ისე დალია დღენი,
ის ვერსაღეს დათვრა
ახალ ცხოვრებას მდგრად.
ჩვენ არ ვგზავდი თაყსაც,
მარწმუნლ ის ირედა სივრცელს
ტანსაცხს უნდოდა ახლა
ასტრონომიაზე ცურვით,
ველა ვისებრით ცხვრის.
მეჩქროდით აღმა-დაღმა;
ყვავები ქაღირს ბუნე
ლაქსალ მუფუნად მკავდა.
წაბრაფე აღედა,
და ძალის მოკლე ბოლო:
ჩვენ მინდოროკლეს დედაც.

ბრძოლის ხანძარის ბოლო,
ის-კი ვარსკვლავებს უნდა,
ჩვენი ციკლი არ სწავდა
თვლიდა მანძილებს ზღადა,
პალაგადიდან ცაშიც,
როცა გრძელმა დაშორა
თვლა რბაცება რაინდს.
ბერეი ცდაც, მაგრამ
მოკვდა ათასზე მაინც.
უმტრობი იყო წახი, —
დედაც იმარტო ცენსა, —
მასივს, ისწავლა ჩვენგან
ნაბერკლის დანთი ცენსა,
წახიში იყო მწვემად
(მარე ვასტება ხარე)
და თუნერეი ბოლოს
გადა... იუნტარბში მიცვარს
მე ლტენობიბი მხოლოდ,
დენსათან ბრძოლის წახი
მორიდან დავეწვი ბორკეთს,
რომ ფიქვზე ჩემი მახი
წამოცედაო თოქი.
გული შეიქნა მკაცრად;
მშა ზახდა თოქს წერა;
ცაში აფერნილ მტრედებს
შორს გაუძღვებდნ მტრის.
ერთიც მთვრევე კოშტი,
სიტყვა უფარდა ტბობი
წაგრამ დაკორილ მოუშობს,
ლომაც მოსტებდა კბილებს.
ჭრია მოგვედა წაფი,
სიულის ხანძარს უზურის

თვსე გაინება თავი
და ცენს მოახტა წურგვე,
გადედა ცურვით დონი
ბრძოლის გრძელში ჩადა,
მრავალი ნახა ომს,
იყო მარჯვით და ნაღლი,
და ვარშავათან დაწნა
პირი გაუტრდა ორად,
კაცო სისხლიდან დაშრა
სისხლმა დაიწყო ტბორა.
მან მოსვლა იყო თვით,
წაფს გრძელბიბი ახლდა;
ოთხნი ვიყავით მძინე,
შარტო მოვდებ ახლა.
მოკლე ტოლადით, მტრედით,
ხელში მკაცრა კუფი,
ხახზე მწანდა მტრის
ოთხი მარლობა მრუდე.
ახე ვუვიც ნაღლი
ხუთი წლით კლბო-კლდე,
რომ რესპუბლიკა ზღლია
უფრო აუადრეს კლდე.
დენსან, ლდევას ოქით
თიგერის მახუბი ვაფთ,
რომ რესპუბლიკა ჩვენა
დღევანდანი დადგეს.
ყო დაგვარება ზღმა, —
ისეც აუფლნ ნაგას.
წლის მთმეგეა დედა
და ხელი მომცა დამა.

თარგმანი მიქელ პატარიძის

ბაკალიტის საბაკლომეზი

3. ლალიაშვილი

წიფლარის მთის ციწრო ბოლოც, რომელ-
საც ჩვენ მოვეყვით, მარცხენა მდინარე
რომონი ახლავს, მდინარის პირზე ჩავდარბი-
ლა ხევი, თოთხე ზღადაცხრული სხილი
და 900 მეტრის სიმაღლე მთაზე გაშენული
საკაბელო ვიხი.

მზარ და მზარ ბარბის მდინარეებს მთ-
რიცერი ამ ჩანახტ მომეცა, ის გზა და
გზა მესაბერება ჩემთვის საინტერესო ოქმა-
ნი ამ რაკალეშუმის შიშებში ბარბის სა-
ბაკლომის შესახებ...

— ჯი, უფროდ შორს, ზემო მთაზე თეთ-
რი დენა მოსტანს, ეს ჩვენი მდინარეა ნაქე-
შის სახელწოდებით, ამა თვით იდენტურ ჩა
მთვლილად ადგილობრივი გვიხდება ბარბის
ძალეობის მქონე.

— კი მაგრამ ერთი საკვირელო... რა-
ტომ დაბლა დენსა ამ ხეობის მთი ძალე-
ობით.

ამს ჩანანძის ლიბილი გადაყრეს, ის
ტალა დამტრელობით პეგება ბარბის საბ-
აკლომის საცხოვრებო თესებებზე, და თან
მოყავს გეოლოგების დამკვეთი. ბარბის
მეცნიერების ამ საცხოვრებლის შესახებ.

— ლიონს 11 საათი, ოთ წოთი და აქ-
ლიდა, მხოლოდ ცხლა ამოიწერა წიფლარის
ყვებრელობა მთის კონტრესტის (ტოქევი
შის) სიბრები. უკვე დღი ჩინა მალა-შა-
ლია მიმოწეოთ საინტელექტუო მოქცეულ ბი-
ლაქზე და დასაბუთება ჯერ კიდევ არ
უქანს გზას. ცხლა რომის სიძლიერე, უფ-
რობა დაირბილა, ის საღვლე ქვეყანაში
მოიად მონადეა ბარბი რღე გადატყა.

ბარბი ამ ციწით, რამდენიმე თვით
ნამდვირ წინ—თმ გავლავს წიფლარის ბე-
ჭში ახლად ჩამოსული სტრუქტურის სამთო
მეცნიერების უფროსი და ვ. ბეჩიძე.

ბეჩიძე ბეჩიძე მესამე თვით წიფლარის ხე-
ობი იმყოფება, აქი მოვლენიებული სამთო-

მალთ ტრეტის მიერ ნაბეჭის მდინარე
და ციწრო ლიბილის გავლამდე ხელმძღ-
ვანდობის გასწავლე.

საბაკლო ისევ ბარბიზე, ბარბი დღეს
გადავიცა გაშლილი სოციალისტური მარქ-
ველობის უფრინავლობის მომზადების სა-
ცხი.

— ორი წლის წინეთ—ამბობს ამს. ბე-
ჩიძე რაღა იყო ამდენი თოქი და ხარტვა
მთის ამ პროდუქტზე დღეს მოთხოვნილე-
ბა რაჭის „თოქი ქვეშ“ იმდენით გაიზარ-
და, რომ შეუძლებელი ხდება ამ მოთხოვ-
ნილების დაკმაყოფილება. თუ არ მოვასწო-
ნეთ მისი გამოტრევის გამოშვების და ჩაბო-
ტანს ტრეტინის საცხი რეგულირტყა.

— ბარბი წელს მთელი რიგი ახალი ბა-
რბის გამოჩენა მომზადდებდა—ჩაგრა
უპასუხა ბეჩი. თვითინ.

დამატრევის ბარბის გამოცენამ ნა-
თის ჰაბერლიბებზე, ამს. ბეჩიძე თითქმის
მთელა ჩემ სიულისვეობის ის გაანა-
ბოძა.

— ჰაბერლიბების გათხრის დროს, რომ
გზა და გზა არ ამოხუთის გვირდულე
ჩანაღებმა და გამაგრებულ იქნეს ასეთი, ოი
მართლმ რიადი ამ გვერდებულში კრის
ბარბის (ფეტრელი) ამ უპასუხებლის სიპა-
ზე შესაძლებლობას ქნის თვითინ აცოლ-
ბულ იქნეს მოსალოდნელი აცარიება...

კიდევ ნამდვილი სათი და აფერით მთის
წიფრებ, ცხლა უკვე წიფლარზე ჩახტედა
მოვლენების რიტის ბეჭდს, ხოლო მთ. კო-
ნი მის გვირდულე გაშორებ ნდრისდაც
ზოლს.

— ამ დღეიდან, სადაც ბარბი წიფლარს სა-
პარკო მთა—ლორესის მდინარეზე გაქა-
ნოლია გვირკო ლიბილიდან რაჭის გზა-
ეს გზა ისევ აღმართი მდინა ჩვენც მუ-
ყვებით ამ გზას, თუმცა მოქმედებები ნა-

გრამ, თავზე ძალდატანებით, რაღაც უნდა
მოქმედოთ მდინარის მოქმედებ მუშაო
საქმის კონფერენციის, რომელიც „არ-
დენი გარე კონფერენციის“ სიბრებიან ოქმა-
ნილი.

— კი, დღევ ლორესის მდინარე...
— ლორესის მდინარე წიფლარს მთა სა-
რეტად ამოვლიდა და რეგულე მომართ
მთებზე გემოუდგალია. მთის წიფრის
ოქ. სივრცის დაქანებით ორი ზერელი მოს-
ჩანს. ცენი ბარბის გვირგნება, პირველი
მთიწველი ხილი მთიერ უზრუნველ ბარბ
დასრულ.

— წელს ამ მდინარეზე გეოსტრუქტურით,
ეს მდინარე 1925 წლიდან მოქმედობს. შუგ
გეოსტრუქტურა მდინარისგან ბარბი, რომე-
ლას: სრულიად არ ურეგო ცალკილი და
წიფვა წინა აქვს 4. ამბობს ბეჩი. ჩანანძი.

ს. ს. ლორესი აერთიო და მოგინებრევეთ,
მწიფრები ჩავეყვით და წელში მოსრული
გაღვრეც გზას მთის ველში.

100 საგლე მტეე გვიგინებ, მდინარე
კიდევ „ბაბოს“ ამს. ჩანანძი ლეღმა გე-
რეობილი სამთო ჩაქნეს იძიებს და თოვლი-
თი თოქი მთის კედელს არაქნებს.

— კი, 100 ბარბებიან წიფლა ბარბი ამ
თვითინ მოვლენებში ხოლს ქეი ბარბის
ძალევი ხედავს, ის 2 კვადრ სავენში გა-
შლილია, აქეთ მოქმედით—ამს, ამს ქვეი
შარტის. ამის ფეტრები გამოშავდებია უფ-
ნა, რომელიც მდინარის უფლეთის აქვს.
— ამ გვირგნის ნომერია 513, გათხრის
320 მტრეტი რაგორეა გვირგნატლად
აფრითვე ვერტკალვრები.

გეოსტრუქტურით მთი საბოლოად გვერ-
ტებს (ტეკონიკი მომართული გვირგნა)
მურო-შარტე სარბოლის დათვალიერების
შედეგ მდინარის საწარმოო ტექნიკურ
კონფერენციას.

— ეს ჩემი საშენი.
— ასე მოვიტოლო, როგორც ისტორია
ბადი.
და სწიდა თმები.
სოფლის მშენებელ სხელი. ორთა ბანაკი
ბროლი გავივალა. ღამა დიდობდა მარ-
ჩნალი კამიჩივით.
ლუკას სნაპაჲ უყვარდა. სიამოვნებათ
მდიდრად სტრუბლდ ლინია თუ ჯოკი.
— მოაგროვას პატივითაღა უნდა, ძეო!
— სტრუბლდა, და სტრუბლდ და ტრეპინ-
და.
— რა გავყვები ამ ქვეყნიდან? საიგო არ
არისო, მაღაღად იმისა მომეცო, მოკლებდა
და ქიბი მოკლებდა. მამ, რისთვის ეტყუა-
როსო?
ერთხელ, ერთმა გულმა წვეთლება გა-
მართა, ღუგაზე შემეწივლი აყო და არ
დაპატრია. ქვეშა სანი ღღუღღად გასტანა.
— დააგრეთ მამ მაშინდელს ასეთი გადა-
სახები, რომ მას წაღოთიდე წაღოთიდე კერ-
გამოხროსო. მე ვერცხვები მას აბნად ია-
ლებსა.
ეს გაგოთ თმეკომის მდივანმა და რეცხა

დაუნძია, ხომ უკით, დაიასმა ციფრება
საგან შესატება. ერთი ციფრი თუ უკლია
და დაიშალა, მთელი ბაზისი უნდა დაიშა-
ლოს. სხვანაირად არ შეიძლება. ასეთია
ბუქვალტერის წესები. ამ დადგენილა ღუ-
გასკა, რეცხვით ერთი სივალზე რომ და-
მოაჩინა, ერთს მეორეც უკვე, მეორეს
მესამე და დაიარება მთელი ბაზისი.
ლუკას მოწინააღმდეგე ბანკი უფრო
მეორედ ამუშავდა. ამუშავდნ ღუგას
მომხრეცე, რადგან ღუგას დიდობა ნათე-
სობად და ნაწერძირადე ხალხს ყვავა.
მეგრამ ღუგას არ უმაღლიდნდნ ღარიბები.
— ღარიბი გულები რაში უნდა გამოიშა-
დეს? რა პირია მშენად—ტყუდა მზირად
ღამა.
მართლაც, როდესაც ღუგას სავის გამო-
ბადა დაიწყო, ღარიბები არ გაიშაღდნ
ლუკას. პირიქით ერთხელ, ერისთავად
გაილაშქრეს მის წინააღმდეგ და დღევანდ
შინო თემისის შეიგინა.
როცა დაერწმუნდა, რომ საშენ ცუდით
მდიდრად ღუგამ, განაცხადა:

— ბოლოს და ბოლოს რა გინდად წა-
დგარ? არ გამოწინაბო? მე თვითონ გად-
გებო, მე ხომ არ მითხოვთა ამირსა
მეოქი. ხელის მოწერა ძილეს ეცოდნ და
მანქანაშირეთ; რა ჩემი ბაზალი? იმ
მადლობა მითხარი, რაც გავაცეთ.
ლუკას გამოუცხადეს სავადლისა გე-
ლუბა: გამოირჩეს პატივითად და სან-
სი უწერ კარგად უნდა დისცენის გამაწყო-
ბელ სარკში, სადაც ხელის მოწერას კარ-
დაც შეიწავლიან.
შუშალტერი დადგმდა.
მასწავლებელმა ტალმა გაიცინა. შარს
ტისი თავზე, მთავრად ნელ-ნელა ათავადა
ლამის სიწმინდა და მთავრის სიწმინს შუ-
პალის საცილა თუარ ღუგასათი დატოლა.
— სიცილა ყველას გულში უნდაგრად და
არანა, და მთავრის სიბეჭებზე აკონა ჯერ
დასახლა, პირადალბული, შემდეგ მთლიან
და გაბედული:
„ო, მთავრად, მთავრად, დამწერსო აბელი,
მთავრ ჩემი ტანავა შენ გაბედილა“
1930 წ.

კ. თ. რილვაივი

107 წელს შესრულდა მას შემდეგ (18
ივლისი 1826 წ.), რა რილვეივი ნეკოლო
I გახდარდნით, ჩამოაჩრეხეს.
რილვეივი აყო ცნობილი პოეტი და დე-
კანტარსი, დაიბადა 1795 წ. 15 სექტემ-
ბერს. მამა მისი მხატვრობა თავად გოლ-
ციონან საშენია მშობრულად და განთი-
ვლილ აყო სწავლებით. განსაკუთრებლ ფე-
პატურად ტყრობოდა აგი ოჯახის წე-
არეს: ცოლის და შვილს. შეუბრალდნლ
მამის ბრწყინვალესაგან შვილის გადარბნლ
მზინთ, დედამ პატარა რილვეივი 1801 წ.
მთავარა კადეტთა კორპუსში. აქ რილვეივი
ადრეც გამოამყდანა პოეტური ნებე. მა-
გრამ მისი ნამდვილი ლიტერატურული მ-
დევნეობა იწყება 1820 წლიდან.
ამ ხანებში იგი დაუახლოვდა და დაუ-
შვგობრდა იმ დარბადელ სატყურობს ლი-
ტერატურულ დადგინ: პუშკინს, მარლინ-
სკის და სხვ. 1828 წ. რილვეივი ბუხრესტ-
თან ერთად, გამოსცა „სილარდული ვარს-
კლადის“, რომელიც სამი წლის განმავლო-
ბაში გამოდიოდა. აწვევ (1828) წელს რი-
ლვეივი შუბილა შემვიდა რაშოლუ-
სიციონს რაშდოლუმიტის სახლობ-
დოკმას. ში, ერთი წლის შემდეგ, იგი
საშოგადოებრს დირექტორად აირჩიეს.
„ჩრდილოეთის საზოგადოება“ განჩრდილა
„სამართლის საზოგადოებაში“ დმოკრა-
ტიზმით, რილვეივი მოიხიბოდა მეცნიერ სა-
ზოგადოებაში, დანარჩენ მალად ვერცხვან
ერთად, მერმანებაც: აგრეთვე ყმების გან-
თავისუფლებისათანავ მითეთ გოლხეზიზ-
მის მიწა და სხვ.
რილვეივი აქტიური მონაწილეობა მიიღო
ხუნატის მოედარზე შეტის წინააღმდეგ ჯა-
რის გამოსვლებში. იგი დაიპირებს და დანა-
ჩრენ ზეთ ამანგთან ერთად, მიუსაჯეს ხა-
კდლოლი თითხე გაქროს.
საბრალდებელი ოქმში რილვეივე წი-
ტვინი იყო: „განზრახული ჰქონდა შეთვის
მოკლად; მისი სისრულელი მოსაყენად, და-
ნარწული ჰქონდა სიანადლ მირიბი. გან-
ზრახვა ჰქონდა შეტყუარ, გაეცხვინა და
მოკლეს მთელი საიმპერატორი გვარეულიო-
ბა. აგრეთვედამ ამ მზინთ სახლარს. ადგენ-
და აჯანყების გეგმას. თბზუდა და ატრე-
დელდა ადამაშუოთბილ დეპუტის და სი-

დერებს, აჯანყება დაახლო მოხედლებს
ხედავსაც დაპირებებით და აჯანყების
სტრასკა თითხე გამოცხადდა მოცადნე“.
რილვეივი ოთხად გაქრა შეუცხადნ ჩა-
მონარბობით, რაც სისრულეში იქნა მოყვა-
ნელი 11 ივლისს, 1826 წ.
რილვეივის ლიტერატურულ მემკვიდრე-
ობას წარმოადგენს უმთავრესად მისი „ფე-

ტიზმი“ („დღეში“) და პოემები „პოეტბიდან
ტიზმიბი“ „გომარობისა“. განსაკუთრებლ
შეგარზმდნების დიდი ადრეგება გამოაწ-
ვა ღუგას „მედოკევი“. ამ ღუგასი ჩა-
დრევი ლამაშტებდა მრისანე და საზოგადო-
მებატონის არაქმადვის წინააღმდეგ. ცნამ-
ლობა აგრეთვე ღუგის „იოგდან ხეღმ-
ლი“.
ს. მ.

მეღრმეს

მეღრმევე ბილწი, არამზადე და საშინელი,
მონარბის ყმაო, შეგობარო, ფოლიდ, მელქნელი!
მზიბელი ქვეყნის ხარ ტანინა აუბრედო—
განდღებულო, მეტიჩარა და საძეგლი.
კანდიერდები შემომხედო ზოლად, ვაგლაბო,
თითქოს მისხადებს ბორბო რისხვას გრისადნე სახის.
შენს პატვის გროშად არ გუხვარ, რადგან გინება
შენი ბაგრიდან ჩემთვის, მეტერ, ქება იქნება.
შენს მიერ მოძღვნილს დამცირებას გულში დავცინა.
განა იდებდ დამამდაბლებს შენი თაღლი!
რადგან შე თითონ შენდამი ზოლს ვერაბო მეტრდში
და ვამყოზ რომ შენს ბილწ ზოლსა ვას ვერაბო ჩემში.
შენი წუთიერ დიდებისა რას ნიშნავს ხნები?
რას მთასწავებს ცრუ სახლის ფაშა მანგები.
სჯობია შენთვის, დავწერდეს დავჯაროს ფარად,
ფარე ცნობრიზმდ ვამყვარა და არამზადა!
ვიდრე შენს ქვეყნის საზოგადოებრ ღე შენი თავი —
წარუდგეს, როგორც საშინებობით, გასაცხება.
რა სარგებლობა მოგებთანა მაც განდიდებმა,
გვარის კი არა — ქვეყნად ფასობს თითონ ღირება.
რა პატრვი მის გარემეს შედგენი მთავ.
ცოცხრონმზავ — არა კონსულს, თითონ ვეცმ თავყმა.
დააოთ ცაცო! რად არ მამდლობს ცკვად დიპლომა,
რომ ქვეყნის ჭირი, განსვლეთი კვლავ გიოვანტობს.
მჩრწოდ ტრანსი შეუძლია მას დაიბადა
კასის, ან ბრტუბა, ანდა მეტეოთ საშო მტერის კატონს!
ო, ვით ვესწარეთ ჩემი ქმარმთიფუდუნა ქება,
ვინაც ძირს დავცემ მჩრ ქვეყნს ჩემისაგან ბტონს.
იქნება ცდობლბ პირფოკობით გაზარებულები
ხალხს დაუშალო ბორბობებს მზოუხი ცხადე,
არ იყო შენი საშინელი მდომარეობა
და ცდები, ბრტეოვ უყურობით დაზარმევბული.
როგორც არ უნდა ობვალმბეკო ვეცარ დახალავ,
ბორბო თვისებას მაც სულმასა აქ ვერ დაფარავ.
ხალხის წინაშე შენი ზოგნა დავიკრუდებო,
შეიგნებს ტრი, რომ მოსიხადე თავისუფლებმა!
მამეშ პეგაობით კვლავ გამარცხე შენ იგი ტრ.
წარბეოთ ზოფუდეს სილასაში ტყედი იტრი.
შამხინა ძრწოდეთ, ო, მდომრევა, საზოგადო სულთა
საშინელია რისხვა ხალხის ახმდრტუბულს.
მეგრამ თუ ბორბო ზედს მოუდნდა დაშოფე შენს
და ავარდა ხალხის რისხვა და განაწინე—
მზინავ ძრწოდეთ, ო, ტბარნო, შენს მტარკობლბს
ღირსეულ სასჯელს გამოტანას შემამაშობლბს!

თავი. 5. გორბაპინს.

ერთი თველი: რევოლუციით, სოციალ-
იზმით, სოციალ დემოკრატიული იდეის
შეზარბოლი: უფრო მეტი, სოციალ მთავარი
— ანუ მისი შემოქმედელი, ისინი გზებითაა,
რომ საერთაშორისო მუშათა კლასის მომავ-
ალი, მთელი კაცობრიობის მომავალი —
დამოკიდებულია მათზე, რომ ეს მომავალი
შეგნებული იქნება მათ მეტად მათი გონ-
ების, ნაწესა და სხედლის მიერ.

ამის შემდეგ, განა გასაყვარია, თუ
მათი თვალზე, გრძელ ბრწყინვალე, თუ
თუ სახე ამტკიცებდა ისოდენ დამაფრთხი-
ლებელ გამოხატულებებს? მათივე გვარად
შეგანებული სელომენტები.

კვლადან ღერძის მომხმარებელი სახე და
მარქსის დამოკიდებული გამოხატულებები
გადმოცემულია ყმწივლებს. სიცილი მო-
ხეტინელ ნიაღვრად მოდიოდა მათი სახე
სიკონსის, მათი რწმენისა და ძლიერე-
ბის შეგრძნობა. ბავშვების უმრავლესობა
იყნის. ეს ბავშვები კი იკონროდენ ამის შე-
გრძნობით, რომ უფროდესობა მათი მომავალი,
მსტორიული მიზნები.

ახლა ახადება ახალი კულტურა, რომ-
ელი იქნება, კაცობრიობის პირველი
კულტურა (მთელი კულტურისაგან გამსხვ-
ებელი) — პარკული საერთაშორისო
კულტურა.

ახლა კულტურის დაბრუნება შეუძლებელია.
იყოს უბრალო პრაქსისით და მის
მოლოდინე მისაყვანად საბჭოთა უმრავლ-
ესობისა და ყველა ტრადიციისა ძალ-
ოვნად. ეს პრაქსისი იმდენ ფორმის მიღებას
რამდენსაც იცავდა, იმდენ რაოდენს, რამ-
დენსაც კაცობრიობის გზით გზებზე იღებს
ხოლომე. მაგრამ არც ერთი მისი გზები არ
უქნება ეკონომიკურ გადართობაზე უფრო
მისი მნიშვნელობა, რომელიც სხვადა-
სხვა კულტურის რევოლუციით, ამ დარგში საბ-
ჭოთა კავშირის სამართლიანად უქრავს
მოიღოს ქვეყნის ბედადეს ადგილი.

ყოველი ათათიანი, ვისაც არ უნდა, რომ
ადამიანთა სიკონსად იყოს უბრალო
სიკონსების კონკრეტული, ვინც რაიმე
მნიშვნელობა აქვს იმ ღრმადობებს,
რომლისთვისაც კონკრეტულად ადამიანები
ყველა ეპოქაში და ადამიანები პერმანენტ-
ტებისა და სილამაზის — ვიდრე უფალი
შეიკონსების სამართლიანად იყოს. ჩვენი
დროში ეს არის კაცობრიობის ნამდვილი
სამიწეთა დამატებითი.

შინაურად ან-მარსის

ინსინი ატლანს პარისი

შერეულ ანდერსონ (ინახალი ამერიკელი
მწერალი). მის კალამს ეკუთვნის მთი-
ბრუნების მრავალი კრებული. რუსულად
თარგმნილია „უბრალოდ იოანე“, „გერ-
მის დღესასწაული“, და სხვ. მასვე ეკუთვნის
მთელი რიგი რომანები, შერეულ და-
რბოვითი რომანები. ახალგაზრდაობაში
იყო მწერ, შემდეგ დასრულდა ამერიკის
არმიის. უკანასკნელი ორი წლის განმავ-
ლობაში ემსახურება რევოლუციურ მოძ-

რაიონს. აქტიურად გამოდიოდა ანდერსონ-
ის ომის ხანაში და მთელი კონგრესი, 1933
წ. მონაწილეობას იღებდა ამერიკის მთელი

რაც რევოლუციურ პოლიტიკურ კამპანი-
ებში. ანდერსონ წერდა პრეტენსიულ
გზავნების რევოლუციური ლიტერა.

(„წიგნის“ „მინიონა“ — დაბეჭდილია
თურქულ ჟურნალში „მინიონა“, 1933 წ. აპრილში).

ახლა ამერიკელი მწერლის კულტურ-
ული შეფასება განიცდის ახალი ამერიკელი
წიგნის შეფასებაში შეცვლას. ლიტერა, რა
ბნელი პერსპექტივაა, რა ბრმა სივლი და
გაოცრება.

რეალურად არ არის, წიგნზე მოთხოვნილ-
ად ვარდება, უფროდესობა ხელის მოწერა-
თა პირდა პირ უფრო ძნელია. მე დავიხ-
ტებოდა მოიღეს ქალაქი, სწრაფი გზა-
ბედი და ყურის უფლებები ორბატორ-
დამოკიდებულებს. რომელიც გზავნებ-
დებზე გამოდიოდა. „კრთა მოკრძალებ-
ბული ვიცავი ჩემი თითონ კოსტუმის,
ჯიბისა და პანთის გაში.“ ახალგაზრდა
კონკრეტული ქალი, რომელიც გამოვი-
კეთებისა და 2 ადგილიზე.
მოიღეს ჩემთან და გაჩერდა. ეს იყო სა-
ნაოსო.

— თქვენ უმუშევარი ხართ? — მითხრა
მან გასაყვარია და მომეცა მთელი გულ-
უბრყვალადობით.

უფროც, შემტკიცება, ძალიან შემიტყდა.
ღიმილი ტილოს კოსტუმზე, ჯიბის და პა-
ნანის.

— ჩემი დაო, უმუშევრები არა სიკონსი
იყავით.
— მაგრამ დაფრთხილებით ამერიკელი
მწერებს. და, გამოხატვის ახლა ახალი
მწერალი. ახალი პოეტური ნაწარმოებით.
ფრანს ღრმადი უფროსი მხოლოდ თუ რა
მოიღეს მას.

ახალგაზრდა მწერალი კომენტარებში
მე ნახებ საშინელი სილამაზი, (ახალგაზრ-
დაობა უნახებ, მაგრამ სასოწარკვეთლობა
არ შემიძნელებია).

თუ კამბოჯიზმის მოსაზრებას და რა-
ღაც ახალისა, ჯიბისა და ძლიერის და-
მარტობისთვის სიკონსა ჩვენ, იმდენ წი-
ბედილი, მსტორიების კლასი მოიხმობს,
გზავნებს, და, ასე იყოს. პირიქე წიგნითა
სიკონსი და ოდნავი შერეული გზავნების
დაცვალებს ჩვენ, მე კი მეტი ჩემი
კლასი, მსტორიების კლასის სიკონსი და-
რბოვად, ცვლილებები უფროც ხდებოდა,
უფრო ადვილი უნდა გაჩერდეს ახალი,
თუ კი ახალი და ღრმადი ადამიანები,
აი? მასში ერთის წინააღმდეგ არის მისი

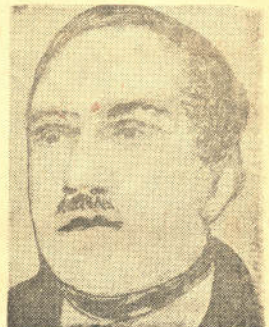
გამო რომ ისინი მოვიდნენ მისიდან, რომელიც
უფრო ახლოს არის.

თუ კი კამბოჯიზმის უფროდესობა მთელი
კაცობრიობის განუყოფელუბნისათვის
ბრალად მოითხოვს ჩვენი კლასის გაქრობას
— დედა, ასე იყოს, ჯიბეზე დავგაფრდი,
ჩვენ რა საბჭოთა ჩემი წყნების დაბო-
ნად ღერძი, ჩვენ გავდივარდებით, ჩვენ
გავდივართ, საბოლოო ჯამში ჩვენ გზ-
ნებით უფრო გავდივართ და უკეთესი.

ლენინის ბიუზე

მი პილარდზე მოსამკრებო

დენიგბარს ბიუზე ერთ-ერთი გამოჩენილი
მწერის პირდა პირ მომხმარებელი, მომხმარებ-
ელი ამერიკელი ბიუზე აქტიური რუსულ
ენაზე თარგმნილი რომანის „ახალი ცა-
მლის ქვეშ“. (გამოც. „გზილ“ 1933 წ.-
უკანასკნელი გამოცემაში სხვ.

ზის პირველი შემოქმედება უფრო გარ-
კვეთლ რევოლუციონერ ხასიათს ატარებს.
1932—33 წ.წ. თითქმის ერთი წელი და-
მყო მან საბჭოთა კავშირში, სადაც 36
სხვადა-სხვის დღი მუშავრობა მოაწყო
შეა-აიზი, ამაჟამად ბიუზე მუშაობს წარ-
კვეთებს წიგნზე თურქმენისაგან შებ-
ების.

— თუ თქვენ ყველაფერი ამის ყიდვად
ეგრ მოხერხებთ ნიუ-იორკში, შეიძლება
ბერლინში. წინასწარ მომხმარებელი ყველა
ფორმა კონსტრუქციის, შეპირა, საპირი, ტე-
ლურის კბალკი, ფანქრები, მელანი, თბი-
ლი ტანისები, კოსმოსების გასაღებები
ამოღოს ჩოქოტი დესანქციონის ზონაზე
და სხვ. და სხვ. წინააღმდეგ შემიძნელებია
მთელიველი ოქტომბრის იართი მოსკოვში
ჩამოსვლა და მუქვანი მაწინააღმდეგ, —
ასე შეუძლებელია დაყენებით ჩემი ახლო-
მელი წყნარება.

„საბჭოთა კავშირში ყველაფერს განადგურ-
ებლებს და ღრმადები, ტყეში კი ყველაფერს
უფრო რეგენი ბაზლია ქვეყანაზე. მოს-
კოვი თქვენ განიცდიდებთ მოგიფრთხი-
რებლად დავიკარგეთ“ — შეუძლებელია მე
მატიკონსული პერსონაჟები, რომლებიც
„საბჭოთაული შეიქმნა“ რუსული გე-
პარამენტები.

— თუ თქვენ თუ რა ბედი აქვს
თქვენს მოქიანს მოსკოვში მხოლოდ პრა-
პატივად ღიბობაში. — განიცდიდებთ
მომხმარებელი ზოგად უმუშევრობის და-
მება.
— ახალგაზრდა რასაც თქვენგან ითხოვენ,
— ეს არის თქვენი კომენტარად გადამტყდ-

წინადაც თქვენთან და თქვენს მსგავსად
 რეგულარულ ზანდებისადმი, მხოლოდ ეს, რომ
 თქვენ მოგვალენ მერა, როცა დაბრუნდეთ
 ზოო, სამშობლოში, თუ კი რაიმეს უნდა
 ამერიკის მთავრობა დაიხმავს თქვენს
 შენაშენებელს, რეგულაციებიდან მე ზანტი
 ბერეულები,
 „უკანასკნელი შინ დარჩით“.

„შეშინებულნი“ — ვუძახებ მე—მოს-
 კოვი უნდა ნახოთ, ეს აუცილებელია“.
 ამერიკა, როცა „ბერკოპა“ გაიღო ნიუ-
 იორკის ნავსადგურებიდან 1933 წ. 15 ივნისს
 მე კვლავი 22 ზანთა შოთის, რომლებიც
 მოეგზავნებოდნენ საბჭოთა კავშირში.
 ფილმის კადრები და მანერისა გასაყე-
 თებლად.

სამი თვის განმავლობაში კონში მიუშა-
 ბამ განცდილობაში მომიყვანა, განსაჯე-
 რებიდან მაშინ, როცა მე, როგორც წე-
 რალს, მომიხდა მგზავრობა შენაშენში
 და იქ ბუბასას და სამარხისას არცელიც
 გაშლილი ცხელი ცხოვრების შესწავლა.
 სოციალიზმი ძირფსეიანად აფეხს საე-
 ჟენეთა განმავლობაში განმეცდებულ ზე-
 რეფლუბებს: პარანჯას, მრავალკლასიანო-
 მას, მერეობას, ალბანს ავლენ და წერა-
 კითხვის უცოდინარობას, ყველაფერი ეს
 ქვედა შუა აზრის დღევანდელ სინამდვი-
 ლედან.

შუა აზიში ხუთი თვის კოფის შეგდებ
 შე სიძინებები დამტრუნდა მოსკოვში —
 ამ უდიდეს მქუზარზე, პალატი, რომელიც
 ძალიან მოგვას ზრავებს კლოლენდს, ჯან-
 დი-იორკს, მაგრამ რომელიც ამავე დროს
 ბევრი რამით განმტკუნდება მოგან. ამე-
 რიკის ქალაქებში ყველაზე უფრო პარტი-
 ცემული და ძლიერი ნივთია — ფული,
 მოსკოვში ძღვემისმოსია არა ფული —
 არამედ შრომა.

რაც შენებება პირადად მე, უარესად
 ქალაქული ციყვი საბჭოთა კავშირში
 უფროსი. მე აქ გამოვდიოდი დემონსტრა-
 ციებზე, ჰმედებოდი უამრავ პოეტებს,
 საბურვებსა და პრინციებს, ვესწრებოდი
 სიუჟეტთა თეატრებს, დიდი საოპერო
 თეატრიდან დამყარებული წითელი პრესის
 რედაქციას, სადაც სქენა გარს ურდის
 დაბრუნებული დარბაზს, ხოლო საზოგა-
 დოება კი წინ წავადგომა.

მე უნაყოფო მოსკოვში მოცდოვში ყველა-
 ზე უნაყოფოა ჯერჯერ და ზეზანის
 მთავრობა მიმეცემი. ქ. დიდიდელი წო-
 ლადასა და კ. ჯ. სამი, ცხოვრობ-
 და ხალხს კარგად, პირად სინდერისოდ
 და ვერა და ვერა.

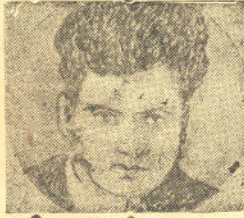
მე დამბრუნდები ამერიკაში ისევ სოფ-
 ლა ისეთივე შთაფრებითა და ჯგუფით
 ისევ მთლიანი და დაზიანებული, რომ-
 ზოცა წამოვიდოდი ნიუ-იორკიდან.

მე ვფიქრობ ამერიკაში დაბრუნების შე-
 ზედეს აუცილებლად ბევრს ვინაილუბებ
 მოსკოვზე.

მაიკლ ზოლდე

უდიდესი პრესინგა

მაიკლ ზოლდე ცნობილი ამერიკელი რე-
 ჟისორი იყო პირდაპირ და რომანტიკა.
 მის კალამს ეკუთვნის რუსულ ენაზე გა-
 მაცემელი წიგნი „120 მილიონი“ და სა-
 რიბო ბრატევიტი. ზოლდე ერთ-ერთი სა-
 ძირველი სამეგრელიაგანია ამერიკის რე-
 ვოლუციური ლიტერატორაში მოძრაი-

მისა. ის „საბჭოთაო საბჭოთაო რევო-
 ლუციურ ფრანკლ“ „ახალ მანებელ“. თავის
 წიგნის „120 მილიონი“ წინასიტყვი
 იგი წერს: „საბჭოთა კავშირის ნაგებ და
 ახალ ცხოვრებასა და ზღოვებებაშია-
 მდებარე ურთიერთობის იამებრება მოიცა-
 ჩენს შემოქმედებას ის მთავრობებს,
 რაც აუცილებელი იყო ჩემთვის, რაც მე
 აქ განაშენა; საბჭოთა რუსეთი განმეც-
 დებდა მისი მთავრობისა და მომავალ საბჭო-
 ვშიანობას იმისათვის, რომ განეგრძო
 ჩემი საქმე იქ ყველაში, სადაც პარტი-
 რული მწერალი მოკლებულია მგზო-
 რებს.“

ამოუღებელი 1933 წ. ნოემბრის 4 დღით
 უორცერკში მოთავსებულ წერილდან.

ახალი კულტურა, რომელსაც პანინა
 საბჭოთა კავშირის პოეტები და მხატვრ-
 ბი მიველ მსოფლიოზე აფრცულესს თი-
 ვის გადუნას. საბჭოთა კინო იყო სა-
 ერთაშორისო კინოს ტოპის მიმცემი, საბ-
 ჭოთა დრამატურგია საერთაშორისოდ
 ცნობილი ზღბდა. საბჭოთა კავშირში გა-
 მოცემული ერთი საბავშო წიგნი (ილი-
 ანა ბელა ზელდის შესახებ). მსოფ-
 ლიო რეკორდი აიღო, მსოფლიო თანდათან
 ეცნობა საბჭოთა კავშირის მუსიკას, პოე-
 ზიასა და მიველ კულტურულ დოკლარს.

შეიძლება გიფიქრდეს ამ ვაჭრულ საბ-
 ჭოთა კულტურა, მაგრამ არ შეიძლება ის
 უფროება ზოლდისად. მასში არის სა-
 სოცალე, სიხალისე, სიმეორტლე, სია-
 ხალგაზრდად. ის გამოსახავს ახალ ქვეყ-
 ნას, რომელიც დამკვიდრებულია ახალ
 მცოდრო, მაგრამ საფუძვლზე და არა ცარ-

ფო ზოლდეზე „დღის“, ანუ ზოლდის მომარ-
 ნაბოთა ცხოვრების გზიბა მასა — გა-
 განბე კი პრესინგებობა და მისი გიგან-
 ტური აღმშენებლობა.

ახალგაზრდა საბჭოთა მხატვრები აი-
 ლაპარაკებენ სისხლზე და საბოლოო სისხ-
 ლზე, როგორც ეს სწავიდა ფანტაზიებს,
 არამედ ისინი შეიძლება მრავალსა-
 კობზე აღიბანის სიმედიდესა და ამ სიმ-
 შვიდის მარადიულობაში. მას სწავლენ-
 ბე.

ისინი მთავრები არიან არა იმისადმი
 მღერეკლებად, აიამედ შემოქმედების
 უსახურეო შთაფრებით არიან აბრევი-
 ბული.

საბჭოთა კავშირში ახლანდელ დასაბოლო-
 თაბის პირველი ხეილდები, და მის მი-
 შვეილზე მრავალმა შეიძლება იმის მოხუ-
 ეთი, თუ რა მიღწევები აქვს მას ამ ხუთ-
 წლიდის დამთავრების შედეგად.

ბურჟუაზია კვინის ომს — მეშინია
 კლას — შევიდოპრობის. რევილუციონ-
 ბურჟუაზია მომწავლობს სტრეებს. მის
 მერე უპასუხობდა მასებს; საბჭოთა
 ხელისუფლებას კი ამ მსგებნათის მოაქვს
 თვისუფლება და გათავლება.

ბურჟუაზია მზირად იტყუა შემობო-
 ლი მზრუნველობას რევილუციონ-
 ბურჟუაზია. ბურჟუაზიული ფრანკ-
 ალები ბრალს სდებენ საბჭოთა კავშირს
 იმის, რომ ამ თითქმის მასების მთელი
 გრამებრივი ცხოვრება ერთი რეკლამენტს
 ემორჩილებოდა. მაგრამ როცა თქვენ
 გვხვდებით, რომ ძველ რუსულში მტოვ-
 რება 80 პირად, იყო უსწავლელი, წერა-
 კითხვის უცოდინარი, ხოლო ახლა ეს ეს
 ლეკიდებოდა, თქვენ თვალნათლივ
 რწმუნდებით, რომ საბჭოთა კავშირში მო-
 ლიონობა რევილუციონი საბოლოოდ გა-
 არიანდესუფლა მობრბას და სინდერისაგან.

საბჭოთა კავშირში სრული თავისუფლო
 სარბილი აქვს ვალს. საბჭოთა კავშირ-
 ისეთი კვეთანა, სადაც 41 სხედსები
 ენაზე გამოდის გახუთი, სადაც არ არის
 რსილი წარმოშობის ბოდეები. საბჭოთა
 ხელისუფლებას პოპოზიში ყოველ ცალკე
 გრუნებას აქვს თავისი აბტონომიური რე-
 პუბლიკა და საერთო კულტურა. რე-
 ვოლუციოდ უკანონოა არ იყო არც
 ერთი სამეცნიერო საბავშვოლი იმე-
 ტური — ახლა ამ 1,058 ინსტიტუტია.

ზავესთიების არის 88 ნავეკულური თეატრ-
 ბი 23 მართონებების თეატრი, 64 სამხატვ-
 რი სკოლა—ყველაფერი ეს რევილუციის
 ნაყოფია... გარდა ამისა არსებობს 256
 მონრედილი თეატრი. წინდება და სამე-
 ნიერო მართონებები, აგრეთვე ბუბერების
 ტრული ნაშრომები მზირად მიიღობს ტო-
 რაყი გამოდის, ყოველდღიურად 40 მილი-
 იონი გახუთი ტრეკლდება. ეს არის უდიდ-
 ეს სახელი აბორინდება. ჩვენს თვალში
 იშვია ახალი კვეთანა.

სალამი შენ, სოციალისტური სამშო-
 ლო, სალამი შენ საბჭოთა კავშირი შენ
 ცოცხალი მაგალითი ხარ იმისა, რომ შე-
 საბჭოთა თვითმობის გარეშეა, რომ კავ-
 შრობის ფარგლ მანერს მოკლებულია უფ-
 ლადი ისე, რაც უცილებელია მოვიფ-
 ლადი და უმშვენიერესი სამართის შეს-
 ქმნადა...

ბიუ დილობრზე გვიჩვენებს აფერის ცხოვრებას არც, როგორც ის არის. ეს არის მაიკლ პოლდ. მან დამწერა მთელი რიგი მოთხრობები და მწვერვალ წიგნი „ღატაკი ებრალები“ — რომელიც ვაშლიშვილია ნიკოლოზის ღრმად ებრაელთა ცხოვრება და ნამდვილი ცხოვრება.

შემდეგ არის მერი ზიტონ ვორსი, რომლის რომანი „გაფრთხილება“ ნათელ ფერადებით გვიხატავს სასტიკი პირობის ფერადიყო ყუფა-ყუფა-ს აწვევ არის მთავარი პიჯი, რომელმაც თავის რომანში „ქარიშხალი აბ-

ლოვდება“ — უკრძალავს ცენტრში დაიყვანა მუხის ოჯახი. ამ ავტორმა ბუნებრივად შეისწავლა მუხის მიერ ფერადიან ფასიერად გადმოღობი გზის გადმოღობა. არიან ავტორები მთელი რიგი სხვა მწერლები და პიტიტები, რომლებიც შემოკრებულნი არიან ერთიან „ახალ მსახერს“ ირგვლივ, ეს ერთიანი წარმოდგენა აფერის რეკლამისტური მწერლებისა და ინტელექტუალის რიგად.

საშუალო მწერლები ყოველთვის დიდ ინტერესს იჩენდენ ამერიკის კულტურისა და მწერლობისადმი. ამერიკისა და სამშობლო

კავშირის შორის ნორმალურ ურთიერთობის დაიყვანება ჰქვია ახალ პირობებს აქ არც კავშირის შორის და დამოუკიდებლობის შორის გაძლიერებისათვის, ამერიკის დიდ ინტერესთა შესაღებ „პროსტიკა“-ს, აქანადღერებ“-ს, „რისის ნიადაგი“-ს და სხვ. სამშობლო მწერლების ნაშრომებია გამოცემული.

პეეს გარეშე, რომ ეს ახალი ინტერესი მთავარია ახალ გამოცემა გზის და ამერიკისა და საშუალო კავშირის შორის უფრო განმტკიცდება კულტურული ურთიერთობა.

კავშირის შორის

ა. კუშკინი

ნაწილი მეორე.

შენ, მთის ქაღალდი, ცხოვრების ხიტობა და აღმავალი იყავი დაიღობა და მის უმჯავო, ცუდებრებამ თვალბნებო აიხიო ტრეობა და სხვათაგან, რაღებდა ღამის ცრუ სიწმინდე. შენ მეტობარი გწავდა ამპირით, სიზარით ხაზებს, ქვეყნიერება გაიფრთხილებოდა, ახე ამბობდი: „აფერადობა ტყუილ, გამოიარაღი და განარაღე მწველ თვალბნებ სხვა; მომეტადე მკრდრე და დიკიწმინდე თვალბნებ, სიზიზღილი, ღმრად, ახ, სიღმის მტეცია მზად ვარ გაიფრთხი თუნდ უდაბნოში შენთან დაიღობა! გიყვარდი; აჩაგის ჯერ ჩემ თვალბნების არ უკოცო; არ მოპარულა ჩემს სიამოვნებას ჩემად ჩერებო, ნორის, შეგათვალა, განთქმული მიტეო; მომეტადე სახტად და მოუკარბებლ ღამის ქაღალდი დაუღის მთებში, მაგრამ გადარდა დაღის ჩემი ზედი და ჩემი ყოფა ბიწვეს. მეტიდა: მკაცრი მამა და უღმრთებელი ამა ჩემთვის საბუღებლ კაცზე მეტიდა ჩემის ფასად და უფრო აუღიო: ეს მიღება გულის და მოკიდის ხანძარს; მაგრამ მის, მამას შედეგადარა... ამ და ვიწმინდე შიშში, ამ ბაზის ხანჯალს! ეს გწმა, ძვირფასო, მეუფარბას ასტ, რომ ვერ გმორდება გულად და თვალთ; რაღაც ჯადამიწურ ძალით მიწიდა; უფლებად, ყოველთვის შენით ვარ მოკრილი“ მაგრამ ის ნებით ხავე ქაღალდისა უტყობად შენგურ სიყვარულითა, და, დატვირთული მძიმე ფიქრებით, ვერსა უღებდა სიზარალოთა, მოგონებანი წარსულთა დაღთა თავდაუწყებლად ეტყობა... და ცოთობი ცრემლიც კი გადმოსცევდა ღამის თვალბნებ სახტესუტურად, მტეცია უსასო სიყვარულითა გულში, ვით ტყუილ, გულ მზადებლ... ახ, ბოლოს, გაიწველა ქალის წინამდ დაღარ სიღმის მთელი ნაღებითა... ახ, ღამიფიქრე—არა ვარ ღამის შენის ტრეობისა და აღმავალი; წუ ღამეა მიწთვის უკეთეს დაღებ; სჯობის სხვას მიწში, რომ გატაცებო ჩემი მწუხარე გულის სიწმინდე შესცალის ტრეობის გიგრი აღმდომი: ის გიგრიფულებს და დაიგრიბს, ქაღალდი გრანობით უფრთხილდობით, წმინდ სიღამაწეს, ნახ გამოხატება და ცუცხელ ქაღალდი—ამბობდათა; მე კი, უსასოდ, უსწორებოდ, დაღსტეხი, როგორც სიყვარული ენებათა, ხომ სჭერებენ უფლებლ სიყვარულიცკელ, სულწრ დაღბის საშიშ იაირო? დაღბრად, მაგრამ გეტრებოდ, გახად ქმ ქრთა თანარაბი! მე, მეტობარი, სწებდე დაწვარი, რად ვერ გახილეს ჩემ თვალთა მამინ, როცა მიღებეს ბრმად ენდობილი და დაფრთხილად იყენებს რამითა აქ გვიან არის... ნეტარებისთვის მტეცია ვარ უმჯ და დაიგრიბო: გადარებდ ბოცტილ ტემბას და ნახ გრანობისთვის გაიყვდა გულთ.

რა მძიმე არის მეჯდარ ბაგეტიო უმასტრადე ცოცხად, ნახ ამპირს ცუცა დამიღობი გვდებოდ და ღმრის რა მძიმე არის, ვით დაბრუნო, უფრობით სულთ, დღმსაღი სხვდ მეტობარ ქალის ენებათა მკრდრად მაგრად ჩაიწვლი, ფიქრებოდ სხვაზე! „როს ახე მშობა და ასე ნაშად სვამ ამბობს მტებს, ცუცხელს მომეტადე და სიყვარულის წამს, შენთვის გრამად სწარუდა, აუფრთხილად—ჩემ, დაბუნდო და უფრთხი, ვეღვადე რა ჩემდ ცრულებს სწარულს, ვეღვადე რა ჩემდ, როგორც სწარულს, ხაზებს ღერფას და უფად საყვარელს; ამის მომეტად, მისცე უსწრად; გულდ რომ ვერ გვინადა სხვას ვებუც, წმინდ გვდებოდა თვალბნებებს და სიამოვნებ ღამის კ—აუბრად, მოათვის ვეჯრა ცრემლებს უღბებრებში,

თან დაიმდგეს მუღამ, ვითარცა ღამდ, და ჩემს დაჭირებს და დაბოღბულ სულს აქებებს კავშირს და მძიმე დაიღობა, რას აქებე ამ ჩემს ენებარ ბოცკელს, ჩემს, მოგონებას, ცრემლს და „აიარებს“ ეს ყოველ ვე მე დამიღობა... ცოცხი შენ ვერ გაიარებო, წმინდობიდე აქ აღმარება დაკომიდე გავლის, ღამ და წრეფო? მწუღამობა. ცრემლდ კავდე მიმცეო უკანაგუზად ეგ შენ ხედი, ქალის გულის დიდებას გავება ვანა გავის სიცივე, მტეციათა ნახა? გაიღობს ტრეობა, მოცა მომეტად და შეიფრებოს ისე ღამარა... უმჯად, უღრამდოდ ატარებულა განცდერბებელი იფდა ქაღალდი და უმარბა ამის თვალბნებ ღმრის სამეფოდად იფი ჩაწველა როგორც აწმდობა, როგორც მთელი დაიგრიბებო, მთელი ატყენება და მთი ხედი, ქალის ცრუ მიგრიბის ეტრას, მთილის დაიღობა დღმობი გეტეცა და კავშირ სიყვარულითა გადმოღობა, მძიმე და მწველი: „ახ, რუსო, რუსო, რატომ დაიგრიბო რის არ ვიციდე უნ შენ გული! განა შენს მკრდრდ ღმრის სტეტიდა თვალბნებით ქაღალდის სული? მომდენ ისედე მზე ღამეზე!

სავსე ღამობით და სავსეაღობით, თუ ხაღებამთ დაღბრული ჩემთვის აღმრის და სიზარული? ეს არ სიყმე, გამოუღობი, ტეცია, ცრუ აღმრისთ ნება გავგრიო, თუნდ მარტოდენდ სიზარალოდობის, ეს სავსეაღობი კი არ გავგრიო! მამას რა ნაშად, რა მწუხრეფლობით დაიგრიბებოდა სხვდის, გაიგრიბოს ზედე—მეც! გიგრიბოდა ტანგულ მეგობარს მომეტადება და ძლოს წრეფიბა; ეს არ იარებო! მთობარი მამინ, ვნარა შენ ღამის სარტო? უსო, წენ გვყარა? ჩემთვის გავიწვლი, შენ გულის მორბად სხვა სახე ამათა? ენდა ცხობა ჩემთვის, თუ რატომ ენდათ ტანგულ, უსაღებო წრეფობს. მტეცია, ტეცდე, წმინდარ მომბია ღმლ წამოაფი და უფრთა ახე: „ნუ ზა რა მეც ვარ დეწმინდე ზედი, გრეცხე სულთა მქმება მკერბო, მეც არ ვიციდე ტრეობა სხვაგვარი, გავიწვდე რრრრრრრრ, მოცვარდა ცრუ, და ჩემგრიბ, ვთ ალი მომბია, დაიწვდე: ბუღლი ტრამდობა შორის, ჩემთვის სანატრლ ნაიბრებოდან განმარტობით მოცვლება შორე, კომბად მეწენბა ეს უღბებო და აქ, გადგდე! ღმ ჩემ საწულ ძღებზე დაიგრიბება მძიმე ბოცკო, ვით საბედ ქალის მგდებოდ თვალბნებ! დაიგრიბ, მაგრამ ვერ იცე ჩემთვის თვალთა ნიწრის, მთათა რაღებობ, მთი, ურრრრრრრრ თვანქანდობობ, გავიწვდე უღბით, დაიგრიბ თვალბნებ. განმადღე მორბედს სხვა ახალი დედ და ღამის დაიგრიბ უკან მტეცია. ტეცე კი, მწუხარე, აუღო გარწმინდე დაღბს და თვის დარბს კომბად—საშუა, რატომ სწერია თავისუფლებდა როცა ბრტყენი ნახ ნიამრის ღამებს სახე, მთათა გავარბეს მწმლდ ნიავის ქოლდობის ამბობა და მის ენებზე ატარებულა ბოცკო, მღმრდოდ, სწეს უღმდებს; ხომ არ მომბიარბა, უსასო! მაგრამ ირგვლივ დღმობი, მთელი მრდებლად და მთი მწმლდ, მთელი ტალღებს ამის ტრეფი და, რომ კაცის სწრაფი, ნიამრდ გარბს სხვა აქეს თითქმის სწმირა, რატომდე იგვადე იმის ნიამრმა: გარბს, სხვა აქეს თითქმის სწმირა. „გოგრიბო! დედა! გოგრიბო! ატუდა მამარა; მამარამამარა; და მამარამამარა ღამება უფრთხი: ბაყრებდა აქ ვარა; მამარამამარა; და იმეფიან შეად ნიამრდ; უმჯე მზად არის მომული აუღო თავდაზნებამათვის თავის ხანდებო.

და ვედუტაობი, რაშიში აღიზარდებილი.

მდინარეხავეთ დაეშენ დაძლია;
მცვეთენ ყუბანს — ძალწმინდობით,
რომ შეაგროვონ ბარკი და დავლა,
ბიწყმარე არსს აუღლში დოღი,
მზის ყურზე სძინავთ სახლთა მცველ

შევერდნაწი და შევედნე ბავშვი
ბრძოლით, ხმალური უფლიან საბოტაჟს;
მართე პაპები დამხმარაან წრეში;
ახლოდ ჩინუბნა მთლიანად ბოლოდ;
უსმენენ კალწულთ შიგარ-სმღერას
და უცემთ გულს ჭაბუკურ თორღულს

ჩიკაგო-სული სიმღერა

1.
პრბიან ზეფორთები ჩქერათ, გრიალით,
ლაშის სიილქე აკრავთ მთებს შუბლზე,
ქაშახ, დაჰაყულს ბევრი წრალით,
წაბნინებია, დაბეგრნილს შობზე.
ნუ საფულემ, ყაზახო, ბნელად მდობიან
ჩრტნი დაღბს წყალგაღმა თოვით.

3.
 Խնդրահան քահանա ժողովուրդին նայիտ.
 Զեւոնարիկ, Կոնգրեսին ծախքն փոխարինք:
 Կոնգրեսը, քահանա, ասլ ցոյցդարիտ ժողով,
 Խորհրդի, ցոյ Կոնգրեսի մօտ Կոնգրես,
 Կոնգրեսը Կոնգրեսի մօտ Կոնգրես,
 Կոնգրես Կոնգրես Կոնգրես Կոնգրես.

დღე 11.
დღესვე წყლის პირას, ფერდობზე ხევს.
გაშლილან ყუბანთ ხედილები ჯვართ;
ქაღალდი ცრხეებში სულაღი რბევით...
ი. მომდგრადნი, შინიერნი ჩქარა!
ფრთხილად, ლაშინ, დამთგრადნი ტრფო-
ბით.

ഇന്റീനൽ നാഷൻലി ഫ്രീഡംഫ്രണ്ട്സ് കൗൺസിൽ

ასე შედგება ქალწულთა რეზი
 ზის და იგონების დღეობულ სიყრმეს.
 დატყუება ფიქრობა; მიგრამ ზოგადი
 მამოა, როგორც შეინათის ხალხში.
 უკვე დაშვარა ღამემ ბონდებზე;
 კლდეთა მწვერვალში ბრელი დაშვარა;
 სინათლე შინდერებს და თეორი
 ქაბებში

მართალია ნათელი ვადააფარა:
ხოვლებიერ ირმებო ციფ ნაკადულთან:
მთებში არწივის მისწყდა ურვილა,
და ისმის მხოლოდ შიარი მთებრიდან
ჯოჯიან ფეხთა და ბუხ კედელი.

[illegible]

«**ქვეყნის**» უთხრა მას მთის ქალწულმა და შეაქცია ტყვეს ღამა თვალდები: «**იჩქარე, მცირეფას წამებს ნუ კარგავ. ვიდრე გვირგვინი ღამის რკალით;** ერთი წერტილიც არსად შეგვხდება, მან კვალს ღერავინ შეიშინავენ ბნელში; და, ეს ხანჯალიც თანვე წაიღე — გამოგადგებას... და მისცა ხელში».

ბედის განკლდით ახსნის ზეგნით
და მის ფეხებზე ან ღრმად დანახარა:
აწიგლთა რაღრა , და აწიგლთა

[illegible]

...¹...²...³...⁴...⁵...⁶...⁷...⁸...⁹...¹⁰...¹¹...¹²...¹³...¹⁴...¹⁵...¹⁶...¹⁷...¹⁸...¹⁹...²⁰...²¹...²²...²³...²⁴...²⁵...²⁶...²⁷...²⁸...²⁹...³⁰...³¹...³²...³³...³⁴...³⁵...³⁶...³⁷...³⁸...³⁹...⁴⁰...⁴¹...⁴²...⁴³...⁴⁴...⁴⁵...⁴⁶...⁴⁷...⁴⁸...⁴⁹...⁵⁰...⁵¹...⁵²...⁵³...⁵⁴...⁵⁵...⁵⁶...⁵⁷...⁵⁸...⁵⁹...⁶⁰...⁶¹...⁶²...⁶³...⁶⁴...⁶⁵...⁶⁶...⁶⁷...⁶⁸...⁶⁹...⁷⁰...⁷¹...⁷²...⁷³...⁷⁴...⁷⁵...⁷⁶...⁷⁷...⁷⁸...⁷⁹...⁸⁰...⁸¹...⁸²...⁸³...⁸⁴...⁸⁵...⁸⁶...⁸⁷...⁸⁸...⁸⁹...⁹⁰...⁹¹...⁹²...⁹³...⁹⁴...⁹⁵...⁹⁶...⁹⁷...⁹⁸...⁹⁹...¹⁰⁰...¹⁰¹...¹⁰²...¹⁰³...¹⁰⁴...¹⁰⁵...¹⁰⁶...¹⁰⁷...¹⁰⁸...¹⁰⁹...¹¹⁰...¹¹¹...¹¹²...¹¹³...¹¹⁴...¹¹⁵...¹¹⁶...¹¹⁷...¹¹⁸...¹¹⁹...¹²⁰...¹²¹...¹²²...¹²³...¹²⁴...¹²⁵...¹²⁶...¹²⁷...¹²⁸...¹²⁹...¹³⁰...¹³¹...¹³²...¹³³...¹³⁴...¹³⁵...¹³⁶...¹³⁷...¹³⁸...¹³⁹...¹⁴⁰...¹⁴¹...¹⁴²...¹⁴³...¹⁴⁴...¹⁴⁵...¹⁴⁶...¹⁴⁷...¹⁴⁸...¹⁴⁹...¹⁵⁰...¹⁵¹...¹⁵²...¹⁵³...¹⁵⁴...¹⁵⁵...¹⁵⁶...¹⁵⁷...¹⁵⁸...¹⁵⁹...¹⁶⁰...¹⁶¹...¹⁶²...¹⁶³...¹⁶⁴...¹⁶⁵...¹⁶⁶...¹⁶⁷...¹⁶⁸...¹⁶⁹...¹⁷⁰...¹⁷¹...¹⁷²...¹⁷³...¹⁷⁴...¹⁷⁵...¹⁷⁶...¹⁷⁷...¹⁷⁸...¹⁷⁹...¹⁸⁰...¹⁸¹...¹⁸²...¹⁸³...¹⁸⁴...¹⁸⁵...¹⁸⁶...¹⁸⁷...¹⁸⁸...¹⁸⁹...¹⁹⁰...¹⁹¹...¹⁹²...¹⁹³...¹⁹⁴...¹⁹⁵...¹⁹⁶...¹⁹⁷...¹⁹⁸...¹⁹⁹...²⁰⁰...²⁰¹...²⁰²...²⁰³...²⁰⁴...²⁰⁵...²⁰⁶...²⁰⁷...²⁰⁸...²⁰⁹...²¹⁰...²¹¹...²¹²...²¹³...²¹⁴...²¹⁵...²¹⁶...²¹⁷...²¹⁸...²¹⁹...²²⁰...²²¹...²²²...²²³...²²⁴...²²⁵...²²⁶...²²⁷...²²⁸...²²⁹...²³⁰...²³¹...²³²...²³³...²³⁴...²³⁵...²³⁶...²³⁷...²³⁸...²³⁹...²⁴⁰...²⁴¹...²⁴²...²⁴³...²⁴⁴...²⁴⁵...²⁴⁶...²⁴⁷...²⁴⁸...²⁴⁹...²⁵⁰...²⁵¹...²⁵²...²⁵³...²⁵⁴...²⁵⁵...²⁵⁶...²⁵⁷...²⁵⁸...²⁵⁹...²⁶⁰...²⁶¹...²⁶²...²⁶³...²⁶⁴...²⁶⁵...²⁶⁶...²⁶⁷...²⁶⁸...²⁶⁹...²⁷⁰...²⁷¹...²⁷²...²⁷³...²⁷⁴...²⁷⁵...²⁷⁶...²⁷⁷...²⁷⁸...²⁷⁹...²⁸⁰...²⁸¹...²⁸²...²⁸³...²⁸⁴...²⁸⁵...²⁸⁶...²⁸⁷...²⁸⁸...²⁸⁹...²⁹⁰...²⁹¹...²⁹²...²⁹³...²⁹⁴...²⁹⁵...²⁹⁶...²⁹⁷...²⁹⁸...²⁹⁹...³⁰⁰...³⁰¹...³⁰²...³⁰³...³⁰⁴...³⁰⁵...³⁰⁶...³⁰⁷...³⁰⁸...³⁰⁹...³¹⁰...³¹¹...³¹²...³¹³...³¹⁴...³¹⁵...³¹⁶...³¹⁷...³¹⁸...³¹⁹...³²⁰...³²¹...³²²...³²³...³²⁴...³²⁵...³²⁶...³²⁷...³²⁸...³²⁹...³³⁰...³³¹...³³²...³³³...³³⁴...³³⁵...³³⁶...³³⁷...³³⁸...³³⁹...³⁴⁰...³⁴¹...³⁴²...³⁴³...³⁴⁴...³⁴⁵...³⁴⁶...³⁴⁷...³⁴⁸...³⁴⁹...³⁵⁰...³⁵¹...³⁵²...³⁵³...³⁵⁴...³⁵⁵...³⁵⁶...³⁵⁷...³⁵⁸...³⁵⁹...³⁶⁰...³⁶¹...³⁶²...³⁶³...³⁶⁴...³⁶⁵...³⁶⁶...³⁶⁷...³⁶⁸...³⁶⁹...³⁷⁰...³⁷¹...³⁷²...³⁷³...³⁷⁴...³⁷⁵...³⁷⁶...³⁷⁷...³⁷⁸...³⁷⁹...³⁸⁰...³⁸¹...³⁸²...³⁸³...³⁸⁴...³⁸⁵...³⁸⁶...³⁸⁷...³⁸⁸...³⁸⁹...³⁹⁰...³⁹¹...³⁹²...³⁹³...³⁹⁴...³⁹⁵...³⁹⁶...³⁹⁷...³⁹⁸...³⁹⁹...⁴⁰⁰...⁴⁰¹...⁴⁰²...⁴⁰³...⁴⁰⁴...⁴⁰⁵...⁴⁰⁶...⁴⁰⁷...⁴⁰⁸...⁴⁰⁹...⁴¹⁰...⁴¹¹...⁴¹²...⁴¹³...⁴¹⁴...⁴¹⁵...⁴¹⁶...⁴¹⁷...⁴¹⁸...⁴¹⁹...⁴²⁰...<

მეუფა: „არა, ძვირფასო, რუსო!
ცხოვრების სიტუაციამ მარიდა თვალ...
მო, მეტ ვიცოდი მზე სიზარულთ,
მაგრამ დღეს მზის არსად სიანს კვალთ
შეხადოთ არის. შენ სხვა გეყვარები“...

[illegible]

მინთან იქნება ყოველთა შიშს, წარმოდგენა
მშვიდობით! ჩემი ტანჯვა-წამება
დაიფარს და მომცის ხელი!"
-ტყვემ გაუწოდა რა ქალწულს ხელი,
დაიღწიათ სიკვდილის სიღრმეში.

და სიყვარულით წმინდა ქაջშორი
აღზექდა ჭაყრის ზანგარაღი კოცნით.
და ბელი ზელიში, საცხენ ღმუნეთა,
მიიღოდა ნასიარს, მოიარსება ნათესა.

და აი, რუსთა, უკვე მიაჩვენებს
მშველითაჲ სიღრმის და აქაჲსებს ტალღებს;
ეს უკვე მიაწვდის მოპირდაპირ
კლდეებს და მარჯვნივ ხეღს ავღებს. 3*

დღეს
უსვებ ტალღებში უჩრდ ახმანურდენ
და მოხწყუდა კვანჩაჟ შორეულ კიდეს.
გავიდა გაღმა და მოიბრუნა,

განდობილი ზიგრატი გაწომა თვალთათქ
მომართან ნაპირი და თუთრის ქაფი,
მადრამი არხად სწანს ზიგრატიის ქალიშ.
სუფუტელადეფი მტყუარა... მზილთოდ
ღმერთი, ნაპირი, სწანა, ნაპირი

და შოთაბრძნის თუქვე მკითხავ წელის მკრ.
მკრ. და შოთაბრძნის თუქვე მკითხავ წელის მკრ.
მკრ. და შოთაბრძნის თუქვე მკითხავ წელის მკრ.

მთავროს თვალს, მთებს თოცდს ქვეშ დას
ჩრდს,
ცარიელ აუღს და შიხ უარეებს,
მინდორ-ფელს, სადაც შწუნსადა ნახარს.

დავათრევდა და სიკვდილს ელოდა,
რთუცა პირქუში ჩერქეზი მთებში
თავისუფლად და უნაღოდ შიღრთდა.

შეწა შევინახარს იმსწინდა შერდიან.
დაღუ მიღწოდა და ჭანთიდად
ცოხა კიდეურზე ფერადიბა მყარდა.

უკვე ელავდენ რუხის ხმინტები
და ყაზახები საგუშგოადან
ზნასა აძლევენ ურთერთს წმინდათ
თარგმნი:

საგარეო ქაზინოში 100 ზღაპრადი ამ უმჯობესი წილ

ქუჩის მცხოვრებლებს უნდა შეეძლოს მათი სახლის მდგომარეობის დადგენა. ბრძოლა იწარმოება იმ დროს, როდესაც სახლის მდგომარეობა დადგენილია და ის დღე და ღამეში მოგვცემს 1200 თურქულ ლირას. ქუჩის მცხოვრებლებს უნდა შეეძლოს მათი სახლის მდგომარეობის დადგენა. ბრძოლა იწარმოება იმ დროს, როდესაც სახლის მდგომარეობა დადგენილია და ის დღე და ღამეში მოგვცემს 1200 თურქულ ლირას.

தலைப்பு: கௌரவப்பெயர்.

რიონის პირას

იი დაეტოვებოდა ვანის სილოის პირზე მდებარე დაბა, ქალბატონი იყო სიყვარულსა და ღრადებას გოგონას კაბა რიონის პირას სანაოს ქობი ოდნე დარბაზში შეიჭრა ყანჭის, სანაოსნო კი შემოგვიტოვებდა შიშის ფერბრუნვით გულს ქალბატონი ხილდნ სიმონის ქუჩის შიშელს. ტარო გოგონაში ჩანდა ზღაპრებში სიმონის ფერბრუნვით ლამაზი კალაო, ზღაპრში კალაო დადებდა ბანძობას, რიონად არ ეარეო, კალაო უნდა შენახო, მტრად სუფთად კიბის კალაო ქალის სულა კალაოში სწამს ყველს სულა, ხეველში ისე მტრად, ქალაქ სოფლებში მტრად, რიონის პირებში მტრად, ასე მტრად და მტრად არ ირბოვებოდა დატვირთულ ბარბს.

დატვირთვა გოგონა კიბადა კალაოში ქალბატონი პირზე სიმონის რომ ტრბა შეერთებულა ღირბა, ხალხ და დასახიბი სიძღვრის ერთად, იმედა იმედა: ოდნე, შიშობა, პირილობით გზას, რომ იკავებდა აქი ის გასახიბა საუფლონის და შიშობადა საკუთარ ნაწილს, დატვირთვა ხარი და თვითონაც იკავებდა ხარი ეგრე ზრბადა მიწის სიღრმეზე სიქვეს—შეცვრბობდა და შეცვრბობდა აფრადებდნ ხელში იმედას. ჩადგა გოგონა ამათ რიგებში ხალხს მოემატა ოდნე და ძალა ხან შეერთებულა ხარბა მოუღვინ ხან კი საკუთარ სიძღვრის პირას ჩაიბრუნა შეწაილს გაშლულ ქალბატონი სიმონის პირში ჩაყვებდა კაცი შეტანა—მოუღვინა წითელ ლობიონ და გამაღიარა გახედავს შინაღვს შინაღვს ბოლომდე ფარავს ყანბი, ღრადი ვერ უღებდა სიმონს ს ტარბს ამოქობილა ლობიონს ბუჩქი პირში იმედას კავებდათ ხარბს, გოგონა ვანის, ლამაზი სტრი დატვირთვით, სილოის პირას, გადმოეკარბა თან მოგვეყვებოდა შიშობა და ქართი პირასეკი დღოდა.

მათა ახათიანი

პურის ბარბაბ

ყინვის ნაკვეთით აწევენლია ცაში შორბადა, ლამაზი კავიონი იალბუჩი თიფრი მიაბანი, ღრბი ქალბატონის, იმედას გზაზე შესდგნ გოგონა და მოსვლილი მოგვეყვებოდა ბაოქიანი.

კანა ოქროსფერა თავთავით, საყვარელს ქალბატონს სოფლის გრბობით, და ატრბუნებს, ყინვის გზაზე შესდგნ გოგონა და მოსვლილი მოგვეყვებოდა ბაოქიანი.

მოვალთ მოსვლილს ქალბატონს ახალ მოღვრებით, სწრაფად მავალი, სწრაფმა ბარბაბად შიშობის ძალეებით დღოდა შიშობა გოგონაში.

მინდო დატვირთვა ახათიანი — ვარბიშობი

ღამეზე ჩადილები წამოიბრუნა, ამოვიღედა გოგონაზე მოგონა და ღრბუნა თავზედ გადებურა.

პე იყო კალაო ხარბებზედ ღრბით ტარბას, ცხრადა მზე სხივთ ნაკვეთებს, — ვანა კიბადა — ჯიბრე შინ — შინი გიბობა სხედას ატრბებს.

ღამეს ჩადილები ორბი გასდგნა ბეჭის და მომავალს მოუღვინა გული, წითელ ქალბატონს, ნაკვეთა გზაზე, სოციალისტურ მინდებების პური.

და აღიზანი, ჩრბილობის მდორე, ნაბარბს მოვარის სხივები დასცქრეს, ზეზის მოსავლის ოქროსფერა გორბს იგი მდებარედა დატვირთვა თავზე.

მოსვლის ზეზის პე პურის მარბს, ტარბამარბს ელის სადგომის გულით, და ორბუნადა ატრბებს ქალაქს რომ კოლბატონის მოვინა ბუჩქი.

იქნება გზები, ხარბაღის ტყეით და დატვირთული ორბიდა ბეჭების ტრბადა მინდებზედ კრბადა კრბადა, კრბადა კრბადა თავზედ მტრებში, ღრბის ჩარბაბით, ორბი გადგნა, ახალ მოსავალს მოუღვინა გული, წითელ ქალბატონს ნაკვეთა გზაზე, სოციალისტურ მინდებების პური.

ავთანდილ კაშბაძე.

ზენ ხარ გოგონის პირველი აბი

თიფდა, ცოლდა, იყო ქალბატონი, გოგონა იყო გრლ სწრაფი, — ღრბს შემოიბრ ტყეების ურბი ტყეის გრბებში გულდაშეშებულა!

— მკლავებს გზარულს გაეკავილს, მდებარეს ტყეებშიც ცეცხლი გაუჩენია, მას უღებდა, მკლავი დატვირთვა ვანს გზა ბრბოლის ატრბებია.

თვეზე გადტრბენ ბრბოლები ბეჭი, გულდაშეშებულა თავზარი დასკი, — გასაქვებელი სდგს ოქროსფერა და ოქროსფერის მებრბოლი კაცი!

შინა ცეცხლის ხმა მოსვლიდა მა... ზეზა გულში ამტრბებდა ტყედა და ტყედა: სისხლი დღოდა ქრბის ბრბოლების სიწრაფაში!

არსად გზარა ხარ კვლავ უშობი, ღრბს ატრბის ახლა ტრბადა-ოღებდა,

დატვირთვა ღრბაბ—ღრბის შრბაღში გაკული ბრბოლა მოგვეყვებოდა.

თუ რკე გზარდა ომი გულდაშეშებულა, სწრაფი ტყეების სატრბების გასწრებში, მოსვლილი ხალხის რბები გვამბა რბოდა პირველი მებრბოლი კაცი!

ღრბი გაიზარა ტრბილობით, გრბუნებით, ღრბი გზარდა ვით ორბუნადა, გრბუნადა ატრბის შინ დარბი გზარბი, და შინთინ ურბად სხედა მავალი!

მებრბოლი იყავ—გულდაშეშებულა, გზარდა გზარდა თიფდა და ბრბადა, დატვირთვა დგზარდა ღრბის შრბაღში ისე ატრბებდა დატვირთვა ბრბაღის.

კონს. კანტურიშვილი.

სალეის გორი *

სალეის* გორი გამშვენებს, ხე-ტყის სტრი და ფარბი. გორბების გადგნა ყვავილი ბეჭებს გიბობენ კლდებით, ხალხებზედ შეწედა ხალხობა, ქვეზედ გატრული ხალხი. გორბების გადგნა ხალხი თან შეწედა ღრბის ტარბი.

ხეებს აფარბ ნაღობებს გაშვენებს მათი დიდობა გასაშენ კლდის გორბს ჩაიღვინა ხალხობის ხეობა.

სალეის გორი, გულდაშეშებულა გორბი გატრული შრბადა, ახალი შრბი ქვეშ შეუღებდა, წარსულის ხეობა.

12 წლის

შოთა ჭუმსიაშვილი.

განდრისუბნებებს

კიდებარ თუ გვიტარ მოგონება თვეზედ მოწეის სადღე კიბარბად დატვირთვა—საბარბების კრბით გორბების კალბებს პე მოწედა შეწედა იმედას სულ მკრბი ხანში პასტის გასკეტი აღიზანეს. მას გატრება გულს ატრბებდა, რბიობი ნაწილი თუ სტრბილობა— გორბებში დატრბის უკმადა შეწედა გორბებს კავებდა რბობის მკრბი კლდებზე მავარი.

შრბის რბობა რა რბად ქრბა. მკე ამ ტრბებში მსტრბი ვარ ვით ზღადა, ნაგი მკრბების თიფდა.

ღრბი გადგნა დატვირთვა მკრბების, ახალ მოსავალს მოუღვინა გული, წითელ ქალბატონს ნაკვეთა გზაზე, სოციალისტურ მინდებების პური.

თვეზე გადტრბენ ბრბოლები ბეჭი, გულდაშეშებულა თავზარი დასკი, — გასაქვებელი სდგს ოქროსფერა და ოქროსფერის მებრბოლი კაცი!

შინა ცეცხლის ხმა მოსვლიდა მა... ზეზა გულში ამტრბებდა ტყედა და ტყედა: სისხლი დღოდა ქრბის ბრბოლების სიწრაფაში!

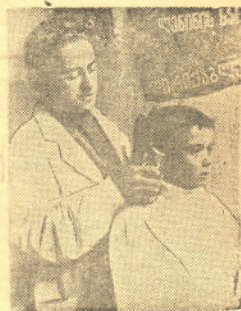
არსად გზარა ხარ კვლავ უშობი, ღრბს ატრბის ახლა ტრბადა-ოღებდა,

ოლი აღიზანება.

* სალეის გორი — გორი, რომელზედაც ლაქები გადმოდიოდნ ძველად (ტრბის რბობა).

სტრუქტურა: სპეციალური ბრიგადა—ბურჟუაზიულ პარტიების მიერ კვლავი გაკ-რულ განსხვავებებზე აწეებენ კომუნის-ტორ პლაკატებს არჩევნების დროს.
ტოტო სოფელში.

ზემოიდან ქვემოთ: 1. ძველი შენობა—ცოზე-საპრობილი, აშენილი ზღოვანების მუზეუ-მა.

2. ბაქო—ბატონის რაიონი, ფაბრიკა-სამ-ზარეულო, სადაც მზადდება 60-დან 70 ათასამდე სადილი.

3. აბსტრუქციზი—დამასვენებელი სახლი.

4. ქვემოთ—სამაგალიტო ხელოსანთა მოწოდება
აბსტრუქციზი

